

VOJ ANDELSKÝ.

Bratrstvo sv. Tomáše Aquinského

a

Šestinedělní pobožnost k těmž světl.

Složil

Fr. Filip Konečný,

kněz řádu kazatelského.

S povolením představených.

V PRAZE, 1891.

Tiskem knihtiskárny Cyrillo-Methodějské (V. Kotrba).

Nákladem Výrobní na růžence v Praze.

Imprimatur.

Viennae, die 3. Decembris 1890.

Fr. Andreas Frühwirth, Ord. Praed.
S. Theol. Baccalaur. & Vicarius Provinciae.

Všechna práva vyhrazuje si spisovatel.

Předmluva!

Lev XIII., náš nynější slavně panující papež, prohlásil dne 8. srpna 1880. sv. Tomáše Aquinského ochráncem katolické studující mládeže. Proč tak učinil, jde na jevo z jeho slov, že »Andělský učitel jest stejně velikým ve ctnosti a svatosti jako ve vědě a učenosti.« Toto papežské doporučení probudilo v katolickém světě dávnou lásku ke sv. Tomáši Aquinskému, kterého sv. církev velevhodně nazvala významným jménem: Andělský učitel. Učitelů jest na světě ovšem mnoho, ale ne andělských, to jest takových, kteří sami po andělsku žijí a jiným v tom slovem i příkladem zářnými jsou vzory. Bylo tedy velmi dobře, poukázati zkaženému lidstvu na sv. Tomáše, — andělského učitele. To bylo také příčinou, že starobylé Bratrstvo sv. Tomáše Aquinského,

jež jen už v dominikánských kostelích živořilo, znova ožilo a se rozšířilo. Mimo to povstala nová pobožnost ke sv. Tomáši, a sv. Otec Lev XIII. ji nejen schválil, ale všemi odpustky obdařil, kterými předchůdcové jeho vyznamenali Pobožnost ke sv. Aloisovi.

Od toho času uplynulo již několik let, a ve všech zemích křesťanských rozšířilo se Bratrstvo i Pobožnost ke sv. Tomáši velice. Jen u nás v Čechách a na Moravě nešla věc jak náleží v před, čehož asi hlavní příčinou, že jsme v naší milé řeči neměli o tom poučení. Podepsaný přijal práci tu, byv k ní zvláště vybídnut, a složil přítomnou knížku, ve které poučuje o Bratrstvu i Šestinedělní pobožnosti ke sv. Tomáši. Pomůcek užili jsme různých, hlavně spisů, které vydali naši řeholní bratři P. Esser, P. Putzer a P. Pflugbeil. V části ascetické jsme se však od nich odchýlili a držíce se sv. Alfonsa uspořádali jsme své úvahy tak, aby čtenář měl v nich zdroje, ze kterých by čerpal, chtěje býti hodným žákem učitele Andělského.

Zvláště toho spisku doporučovati a vykládati, že není psán jen studující mládeži,

ale že jest psán všem katolíkům dobré vůle, ani nehodláme ani nebudeme. Každý zajisté dobře ví, že Pán Bůh neřekl slova: »Non concupisces — Nepožádáš« jen tomu neb onómu, nýbrž že je řekl všem, a slovo sv. Pavla, že nosíme ctnost tu »ve křehkých nádobách«, jest rovněž řečeno i pravdivo všeobecně. K čemu však zvláštního za tou příčinou Bratrstva? K tomu, abychom jistějšími byli pomoci Spasitele, jenž slíbil, že kde bychom dva nebo tři byli shromážděni ve jméně Jeho »jest uprostřed nás«, abychom dobrým příkladem druh druhu posilovali a naposled, abychom si zabezpečili přímluvu velikého světce Andělského. O mocné jeho ochraně v boji za svatou čistotu dočítáme se v kanonisačním processe mnohých a pohnutlivých příkladů. V životě blahoslaveného P. Dominika a Jesu Maria, pověstného onoho karmelity, který zúčastnil se v řadách katolického vojska nešťastné bitvy na Bílé Hoře, čteme výslovně, že sám Božský Spasitel zjeviv se mu jedenkrát se sv. Tomášem Aquinským děl: »Měj tohoto učitelem i ochráncem. Cokoli ve jméně

jeho požádáš, vždycky si vyžádáš.« Srovnej »Leben des gottseligen Dieners Gottes Dominici von Jesu-Maria, von P. Raphael a S. Jos. — Str. 126. Ve Vídni 1678.«

V Praze, dne 4. prosince 1890.

I.

Voj andělský.

1. Úvod.

Nejjasnější hvězdou, která zazářila na katolickém nebi ve třináctém století, byl bez pochyby muž ten, jemuž pro učenost a svatost Andělský říkali. Rodné jeho jméno bylo hrabě Tomáš Aquinský. Kdy a kde veleduch ten na svět přišel, na jisto pověděti nelze, poněvadž zachované o tom zprávy jsou různé a různé. Pravdě nejpodobnějším se zdá, že se narodil v Aquině kolem roku 1227. Otec jeho nazýval se Landulf, hrabě Aquinský, pán na Loretě a Belcastře. Matka pak slula Theodora, rozená hraběnka Theateská z Caracciolův, jednoho nejproslulejších rodů v jižní Italii. Ze sedmi dětí, kterými Bůh manželství jejímu požehnal, byl svatý Tomáš třetím, a přišel na svět dle prastaré pověsti v tento způsob: Když blížili se dnové, kdy Theodora narození dítěte čekala, přišel k ní na zámek nábožný mnich z Kam-

paňských hor a pozřev na ni prorokoval: Ó jak blažena jsi požehnaná matko! Budeš mítí syna, jehož jméno v celém světě bez ustání zněti bude. Věz pak také, že odejde od tebe a vstoupí do kazatelského řádu sv. Dominika, v němž učeností a svatostí neobyčejnou proslyne.¹⁾ Když pak Theodora po dnech na to nemnohých šťastnou stala se dítěte matkou, pospíšilo prý si nebe oznámit světu, jak neobyčejné dítě na zámku Aquinském se zrodilo. Ukázaly se na něm tři půlměsíce, a v každém z nich řeholník oděný rouchem dominikánským.²⁾ Ráno pak nad to i více sluncí na nebi bylo, čímž prý všechno tak se pomátlo, že semo tamo běhalo a zmateno bylo. Zvláště mezi školáky veliký prý byl poplach a jeden hlas: Do školy! Do školy! Zprávě té v tom asi pravdy přiznati lze, že se proslovuje o pozdější učenosti sv. Tomáše, který v ní všecky

---

¹⁾ Cf. P. Bedřich Steil Ord. Praed. Lustgarten des Prediger-Ordens. 1. Theil am 7. Maerz.

²⁾ Cf. Ibidem. Kronikářská poznámka tato doličuje jen, že o původě sv. Tomáše málo jest jistého, a že, jak se často stává, pozdější svět z veliké nadšenosti k oslavenčům svým ihned v kolébce neobyčejné věci vidí. Tři oni mužové, kteří prý v půlměsících se ukázali, byli podle P. Steila sv. Tomáš Aquinský, blahoslavený Ambrož Sien-ský a blahoslavený Jakub Mevaňský, kteří skutečně v řádě našem žili a učeností i svatostí slyni, ale ne jeden den se narodili, jak vysvítá ze spisu P. Echardova.

ostatní vrstevníky nechal za sebou, jako nechávajíc za sebou slunce a měsíc všechny ostatní v jasnosti hvězdy.

Zaručenější jest zpráva, která vypravuje se o úctě světcově k Marii Panně. ¹⁾ Jednoho dne chtěla kojná vykoupiti dítě a spatřila, že má v ručce lísteček, který pevně svíralo. Když mu jej chtěla vzíti, bránilo se a křičelo tak, že tím matka přivolána. Nevědouc co dítě v ruce má, vzala lístek mocí a četla na něm slova: Ave Maria — Zdrávas Maria! Maličký Tomáš byl však ze ztráty té tak zarmoucen, že se usedavě plakati jal a ničím upokojiti se nedal, dokud neměl zmíněný lístek. Sotva pak jej v ruce ucítil, pozdvihl jej k ústům a spolknul. Z toho právem dotvrzují mnozí, že již tehdy plálo nevinné jeho srdéčko k Tě, která milovnicí jest všechněch duší čistých.

Když sv. pacholíku bylo pět let, odeslali ho vznešení rodiče do kláštera Montecassinského do školy. Spisovatelé chválí ho nade všechny žáky co se pilnosti, vloh, mravnosti a zbožnosti dotýče. Častokráte modlíval se svatý mládeneček dvě i tři hodiny, zatím co jiní něčím se bavili. Nejoblíbenějším bývalo mu mluvit o Bohu; proto dotazoval

---

¹⁾ Cf. *Lectiones secundi Nocturni in Festo S. Thomae Aquinatis* — ed. jussu Leonis XIII. Lect. 4.

se často učitelů svých, mnichů Montecassin-
ských: «Co jest Pán Bůh?» Tenkrát ovšem
ani netušil, že prostinké otázce té náležité
odpovědi není, a že v ní i největší rozum
lidský se ponořuje a ztrácí jako zrnko pí-
skové ve hlubokosti mořské.

Světlo svět si kde svět, vždy bývá uhlí-
dáno, a čím hustší kolem něho tma, tím
jasněji od ní se odráží. Tak i zde. Výtečné
nadání a svatý život Tomášův pozorovali
se zálibou mniši Montecassinští předvídajíce,
že z mládenečka toho vyrostе muž, jemuž
na světě rovných bude málo. Z té příčiny
radil opat jejich Sinnibald, příbuzný rodu
aquinskému a otci sv. Tomáše, aby synáčka
z kláštera vzali a na školy Neapolské dali.
Rady té uposlechl hrabě Landulf a desetiletý
Tomáš poslán do Neapole na vyšší školy,
kdež ostal asi do osmnácti let, nevzav mezi
zvrhlým studentstvem nijaké nákazy mravné
a prospívaje věkem, moudrostí a milostí
u Boha i u lidí.

Nedlouho před Tomášovým do Neapole
příchodem, usadili se v městě tom duchovní
synové sv. Dominika. Jejich přísný a bohu-
libý život táhl k sobě nezkažené srdce mla-
dého hraběte. Zvláště chválí kronikáři cti-
hodného P. Jana od sv. Juliana pravíce, že
zpovědníkem jsa Tomášovým mocně naň
působil slovem i příkladem. Nepopíráme

toho ale díme, že mocnější byla milost Boží, která v srdci jeho působila a ho k Pánu Bohu táhla. Kdož zajisté přijde do nebes, nepotáhne-li ho Otec? Klášter pak, v němž vše dle předpisů se děje, což jest jiného na světě tomto nežli nebe?

Na tomto místě nemůžeme nezmíniti se o řádě Dominikově a o jeho působení v ty časy, ve které mladistvý Tomáš do něho vstoupil. Po zakladateli, jehož papež Řehoř IX. za svého nedlouho před tím vyhlásil, stal se velmistrem řádovým blahoslavený P. Jordan Saský z Borrentricku. Muži tomu Bohem dána taková výmluvnost a neodolatelná laskavost, že téměř každého sobě i řádu získal, kdožkoli mu byl na blízku. Proto také varovaly matky synů svých, aby nechodili na kázání P. Jordánova, nechtějí-li světu býti oderváni a do zdí klášterních zavedeni. Přes to přese všechno získal blahoslavený P. Jordán přes 1000 mužův i mladíků našemu řádu. Nástupcem jeho stal se sv. Raymund Pennafortský, proslavený učenec v církevním právě, jehož druhou část: „Decretales Gregorii IX.“ složil a k vydání upravil. O něm se vykládá, že vzkřísil přes 40 mrtvých. Z lásky k tichosti a zbožnému životu složil však brzy světec velmistrovství a odebral se do zátíší klášterního, v němž až do smrti věrně Bohu sloužil. Čtvrtým

velmistrem byl ctihodný P. Joannes Teutonicus Wildeshausenský. Týž byl před tím provinciálem v Uhrách a biskupem Ďakovským. Za něho byl náš řád náramně rozšířen a oblíben v celé Evropě ano i mimo ni. Činnost dominikánů byla úžasna ve škole i v kostele, na učitelských stolicích i kazatelnách. Mnozí z výtečných mužů těch byli z časů Jordánových, jenž vůbec velmi mnoho učenců do řádu přivedl, kteří mu později byli na ozdobu. Tuto neobyčejnou činnost dominikánskou pozoroval tiše a bedlivě mladistvý hrabě Tomáš Aquinský. Čím dále tím více poznával, že ho Bůh do řádu k nim povolal; proto nechtě Mu v tom na odpor býti, šel k nim jednoho dne a žádal za přijatou. Kterakou radostí přání tomu vyhověli šťastní naši bratři, můžeme si pomyslit. Tehdejší převor Neapolitánský, P. Tomáš Agni de Lentinis oblekl sv. mládence v řeholní roucho a stal se jako za odměnu toho biskupem Betlémským, pak arcibiskupem Cosenzským a na posledy patriarchou Jerusálémským.¹⁾

Když se Tomášovi známí dověděli, že do řádu vstoupil, byli všichni překvapeni a všelijakých obav plni, že tak učinil buď

---

¹⁾ Cf. Der hl. Thomas von Aquin als Patron der Unschuld in der ihm geweihten Gürtelbruderschaft vom Fr. Thomas Esser, Ord. Praed. Seite 25. Regensburg 1883.

z nerozvahy nebo z přemluvy. Té myšlénky byla i sama jeho matka Theodora, ač z uvedeného proroctví již věděla, co s Tomášem bude. Nedivme se tomu! Bála se o dítě, které vroucně milovala a v němž celá rodina naději měla. Proto také pospíšila si do Neapole přesvědčit se, jak se synu vede a dovědět se, proč v klášteře žije. Bohužel neznali dobrého úmyslu jejího bratří kazatelé. Domnívajíce se, že si jde pro syna, poslali ho rychle do Říma. Hraběnka Theodora stála však na svém a spěchala za ním do věčného města. Tam čekalo ji totéž překvapení. Dominikáni od sv. Marie nad Minervou mysli, že stíhá svého syna a chce jim ho vychvátiti násilím; proto poslali ho v průvodě čtyř řeholníků do Paříže. To rozdráždilo hraběnkou Aquinskou do té míry, že vyslala rychlé posly k synům, kteří sloužili ve vojště císařově a prosila, by na všech schůdných cestách, po kterých myslí, že Tomáš utíká, postavili pilné stráže rozkázavše, by ho jaly a jim dovedly. S radostí vyplnili rozkaz matčin oba synové, jimž se řeholní stav Tomášův nelíbil, a chytili sv. bratra nedaleko Aquapendente, kde si právě u nějakého zřídla odpočíval. Řeholní průvodce od něho zahravše poslali ho matce na zámek Roccasiccu. O bolestné Tomášově cestě té pěkně praví P. Esser: »Vyrván jsa

milé společnosti řeholních bratří kráčel světec asi tak jak Adam, když z ráje vyhnán byl, s tím rozdílem, že si vědom nebyl jak Adam viny.«

Na zámku otcově začaly mladému novici tvrdé zkoušky. Otec, matka, sestry a nejvíce bratři trýznili ho, snad ani nechtíce, nad vše pomyšlení. Již to, že u svých ve vazbě byl, bylo mu zajisté hrozným a na nejvýše bolestným. A ta zkouška trvala téměř dvě léta! Kdyby milý Bůh nebyl srdce jeho zaujal, byl by se buď podrobil anebo žalem utrápil. Mimo sestry nesměl k němu nikdo do hradní věže, v níž byl strážěn. To se dělo pro to, že rodiče myslili, že ho sestry spíše přemluví a na jinou nakloní. Zatím však stalo se naopak. Tomáš vykládal jim o Bohu, jeho svaté lásce, nesmírné krásě, o neskonale blaženosti, která čeká všech dobrých a věrných jeho sluhů na věčnosti; vykládal tak dojemně a přesvědčivě, že je všecky k lepšímu životu a jednu do konce klášternímu získal. To když zpozorovali bratři, rozlítili se velice a umínili si najednou věc tu přivést v konce. Nejprve mu roztrhali řeholní šat, aby v něm vyhlížel jako nějaký žebrák a se styděl. Nepomohlo! Svatý mládenec byl odhodlán následovati pokorného a chudého Krista v pokoře a chudobě; proto nedbal roztrhaného

šatu a spraviv si jej, zůstal věren řeholnímu stavu. Po té hleděli ho zničití tím, že dali v nebezpečenství jeho svatou nevinnost, poslavše mu nestoudnou ženštinu a nařídívše jí, by ho zničila a tím stavu duchovnímu na vždy odtrhla. To byl ten útok, který dle sv. Augustina, sloupy církve zbořil mnohé, to jest takové muže přivedl k pádu, kteří svým slovem a písmem svaté církvi druhdy byli na podporu. To byl ten boj, ve kterém svatý král David, jenž Goliáše přemohl mládenečkem jsa, úplně podlehl mužem jsa. Ne tak sv. Tomáš! Stojí nehybně vichru vstříc jako skála a vítězí nad svůdným ďáblem jak anděl Michael, když ho do propasti pekelné s nebes sháněl. Zočiv totiž ženštinu onu nestoudnou, pochopil mládeneček oč jde, a vzav rychle hořící dřevo s ohniště, jal se jím na ni jak obr dorážeti a život její v nebezpečí přiváděti. Na útěk dává se nestoudnice kletá, a světec brzy zase sám a sám. Než co to? Mládeneček klesá! Klesá? Ano, ale na kolena, Bohu díky vzdává a kříž svatý dělá na zdi oním hořícím dřevem, kterým zahnal hadici pekelnou. Co takto klečí a duchem více v nebi než na zemi dlí, přikvapí k němu s nebeských výšin andělé svatí a takto praví: »Ó Tomáši náš, ty chrabrý bojovníče Boží, hle přicházíme zvěstovat Tobě, že modlitba Tvá na

trůně jest Hospodinově a vyslyšána! Ano, budeš na věky panicem a na znamení toho kolem čistých beder tímto přepásán opaskem!« To když pověděli, světce opásali, ale s bolestí proň takovou, že na hlas křičel. I přišli rychle bratří jeho lstiví přesvědčit se, co se s ním děje. Než nic nedí jim svatý mládenček: — nežaluje do jejich ohyzdnosti ni prozrazuje jim Boží milosti. Tak to dělávají jen duše svaté zachovávající slovo Kristovo: »Milujte, kteříž ubližují vám« a slovo Pavlovo: »Co máš, čeho jsi neobdržel, a jestližes obdržel, proč se chlubíš, jako bys byl neobdržel?«

Zatím otevřel Bůh oči rodičům světcovým, že poznali povolání jeho a dali svolení, by noční dobou byl dolů s věže po provaze spuštěn od opatrujících ho sester. Proč se tak stalo? Nevíme. Snad to učinili ze studu před světem chtějíce míti výmluvu, že jim znova unikl, snad z bázně před staršími bratry, kteříž o kláštere dokonce slyšeti nechtěli. Tolik jest jisto, že sami Neapolské dominikány zpravili, by si pro novice ke hradní věži noční dobou přišli.¹⁾ Pozvání

---

¹⁾ Cf. P. Jacobi Echardi Scriptores Ord. Praed. tom. primo pg. cit. „... per fenestram dissimulante ac connivente utroque parente dimissus et sodalibus restitutus.“ — P. Vilém Thocco, jenž nejdůkladnější život sv.

to přijali jmenovaní řeholníci s nelíbenou radostí, a přivedli dlouhozkoušeného světce do Neapole a odtud do Říma k velmistru řádu dominikánského, ctihodnému P. Janu Teutonikovi, který ho vzal do Paříže a odtud do Kolína nad Rýnem, aby se oddal bohovědeckým studiím za vedení výtečného učenice dominikánského, blahoslaveného Alberta Velikého. ¹⁾ V Kolíně zdržel se svatý Tomáš asi rok a pak odešel s blahoslaveným Albertem Velikým do Paříže na vysoké školy, a pobyl tam tři léta maje za učitele mimo jmenovaného Alberta Velikého, Fr. Jana Pungensasina a Fr. Štěpána de Warnesia, taktéž dominikány. Roku 1248. poslán jest zároveň s Albertem Velikým zpět do Kolína nad Rýnem a ustanoven na tamějším generálním studiu řádovém professorem. Vyličovati

---

Tomáše složil, praví, že rodiče světci byli donuceni vydati ho. Dominikáni totiž stěžovali si u sv. Stolic, když se dověděli, jak nelidsky a ďábelsky se světce nakládáno. Papež Innocenc IV. zpravil o tom císaře Bedřicha II. a ten pohrozil trestem bratřím Tomášovým nepropustí-li ho, by žil ve stavu, který si svobodně zvolil. Totéž uvádí Dr. Werner ve spise: *Der hl. Thomas von Aquin. I. B. Seite 30.*

¹⁾ Pater Steil nenevhodně dí: „Sondern musste nacher Cölln umb weitere Studien verreisen, allwo in der Theologischen Schul profitirte jener andere Deutsche Salomon Albertus Magnus, Prediger-Ordens.“ *Opere & loco citato.*

další jeho život, spisovatelskou činnost, učenost a slávu náleží dějepisci, jenž by podati chtěl důkladný jeho životopis. Našemu účelu vyhovuje zúplna, co jsme ze života světcova pověděli; proto pomínuvše dalšího, pojednáme hned o svém, totiž o Voji andělském.

Ve všech časích a všude býval od jakživa opasek znamením nevinnosti. V Athénách zavěsovali nově zasnoubení opasky své ve chrámě bohyně Diany, což zajisté nevýznamno není. Náš Božský Spasitel řekl jednou sám. aby každý kdož počestně žíti chce, «opáсал bedra svá.» Luk. 12, 35. — Opasek však, který donesli nebeští andělé sv. Tomáši, neoznačoval to jen nýbrž i způsoboval. Čteme totiž v Brevíři římském, že »od toho času byl světec vši tělesné pochoti zbaven.« Milost tato tak jest veliká, že ji lze přirovnati k oné, které dostalo se sv. mládencům v peci ohnivé. Ve hříšném těle žíti a hříšnosti nepocítovati, což jiného jest než v ohni býti a žáru jeho necítiti? Dobře proto volá životopisec Tomášův, zmíněný Fr. Vilém Thocco : Ó přebлаžený poutníče pozemský, jenž z práva se těšíš občanů nebeských a jedním z nich přepásán byv nevinností, roven jsi jim v neporušenosti. Jak sv. Tomáš sám o daru sv. nevinnosti smýšlel, poznati z učení, které složil v jednom díle

svém.¹⁾ Píšet: «Panictví sluje životem an-
dělským odtud, že panny z Boží pomoci
následují to, co andělé mají z přírody.»
Chceme-li poznati velikost daru, jehož
sv. Tomáš se v onom milém snění dostalo,
připomeňme sobě velikého národův apoštola
sv. Pavla a odpovědi, které se mu dostalo,
když žádal tělesenstva zbavenu býti. »Pavle,
dostačí ti milost má«, děl mu Pán. Od toho
času byl dle těla člověkem, dle milosti
(daru) andělem, pravím se sv. Janem Chry-
sostomem.

Než, jak? Jest naprosto jisto, že svatý
Tomáš skutečně anděly byl přepásán,
a není snad nemožno, že se mu to jen
zdálo? Nikoli! Jeho životopisec o té věci
píše, že sotva se světce andělé dotkli přine-
seným opaskem, takovou pocítil v celém
těle bolest, že hlasitě naříkal, ať se domácí
sbíhali uvidět, co se mu stalo. Jen ze studu
před nimi a nechtě se zvláštním darem po-
chlubiti zamlčel vše svatý mládeneček. Mimo
jeho zpovědníka a přítele Fr. Raynalda
z Piperna nevěděl to nikdo dlouho a dlouho.
Týž prohlásil však v řeči, kterou měl k Ci-
sterciákům Fossanuovským, že ve všechněch

---

¹⁾ „Virginitas dicitur esse vita angelica, in quantum
per gratiam virgines imitantur id, quod Angeli habent
per naturam.“ S. Thomas 4. Sent. dist. 49. q. 5. a 4.
q. 2. ad 1.

zpovědích, které světec u něho skládal, našel ho vždy všeho hříchu prosta a tak nevinna jako nějaké pětileté dítě »a nikdy nepocítil«, dosvědčoval Fr. Raynald, »nikdy nepocítil ostnu tělesenstva ni svolil kdy v naruživost zlou.« Slovy těmi patrně potvrzuje, co jsme o světcí Aquinském pověděli na hoře.

2. V jak veliké úctě měli onen opasek, kterým andělé sv. Tomáše kole beder přepásali?

Není pochyby, že svatý Tomáš nosil až do smrti (1274) opasek, jímž ho andělé přepásali. Při smrti světcově řídil řád dominikánský Fr. Jan z Vercell, šestým jsa velmistrem a pátým nástupcem Dominikovým. Kterak si tento představený sv. Tomáše vážil, z toho jde na jevo, že ho v obtížných věcech za rádce míval a jako Božího posla uctíval. Týž generál doporučil sv. Tomáši mezi jiným, aby prozkoumal spis Dra. Vilema de Saint-Amoura, profesora v Paříži, kterýž se odvážil brojit a tupit církevní řády jmenovitě Františkány a Dominikány. Z toho právem souditi lze, že si generál Jan z Vercell sv. Tomáše velice vážil a následkem toho i vzácného jeho opasku. Z úcty té dal se uprositi řeholními bratry svými a daroval opasek ten dominikánskému klášteru

v rodném městě ve Vercellech. Schránka, v níž opasek ten v kostele sv. Pavla uctivosti věřících byl vystaven, byla bohatě zlatem vykládána a nade dveřmi kůrovými mezi jinými ostatky svatých umístěna. Zdá se nám, že úcty k opasku tomu náramně přibylo od roku 1574., kdy biskup Jan Fr. Bonhomi s jinými svatými ostatky městem jej v průvodě nesl. Týž čas vyšel rozkaz od generala P. Serafína Cavalliho, by jen dvakráte do roka opasek sv. Tomáše úctě věřícím veřejně byl předložen, bez rozdílu jsou-li to osoby vznešené či prosté, duchovní nebo světské. Že ctitelé opasku sv. Tomáše byli z rodin nejvznešenějších, viděti z klášterní kroniky Vercelské. Také mezi duchovními hodnostáři, kteří byli téhož sv. ostatku horlivými ctiteli, máme tamtéž mnohé zaznamenány, přede všemi kardinál Theodor Trivulgio, říšské kníže a místokrál aragonský; o něm stojí poznamenáno, že vykonal pobožnost svou několikráte vždy dlouho na kolenou kleče. Králové obou Sicilií z rodu Savojského, v jejichž území vzácný ostatek byl přechováván, nezůstali tolikéž v úctě k němu za jinými. Jmenovitě se chválí Emanuel Filibert a Karel Emanuel i s manželkou Kateřinou Rakouskou; podobně Viktor Emanuel a jeho manželka Kristina Františka, sestra krále francouzského

Ludvíka XIII. Též jiná proslavená jména zaznamenána jsou v kronice té, tak příkladem: Ambrož, markýz de Spinola, jenž za králů Filipa III. a Filipa IV. byl vrchním velitelem španělských vojsk a místodržitelem Milánským; František de Melo, markrabě Toursko-Sagunský a místokrál obou Sicilií. Lid přicházel ve velikých zástupech v oba výroční dny, ve které svatý ostatek byl veřejně účtě vystaven. Poněvadž však místo, na kterém svatý opasek umístěn byl, bylo nepohodlné a takovému věřících návalu nevyhovovalo, přenesen jest záhy do prostranné sakristie a uložen na zvláštním k tomu zbudovaném oltáři ve stříbrné schránce, která nikdy dříve se neotevřela, dokud několik svic rozžato nebylo.

Vícekráte bylo však dominikánům Vercellským strachovati se, by nepozbyli vzácného ostatku. Předně byl to sv. Pius V., řeholní jejich bratr, který chtěje, by svatý ostatek všeobecně byl uctíván, žádal jej od nich pro některou basiliku Římskou. Prání tomu bratří Vercellští odpor klásti nesměli, předně, že od papeže vyšlo, a po té, že všeobecnému dobru více na prospěch bylo. Slíbili tedy, že zašlou do Říma sv. ostatek jakmile se vhodná naskytne příležitost, zatím však zemřel sv. Pius V. a tím věc odbyta. Když po smrti papežově tétéž věci doža-

doval se kardinál Michael Bonelli, tolikéž dominikán, odpověděli bratři Vercellští, že mu v té věci nikterak nepovolí. — Co nešlo po dobrém, chtěli někteří provésti násilím a po zlém. Když Napoleon I. zrušil kláštery v Horní Italii, byl by málem sv. opasek Tomášův ve Vercellích do cizích rukou přešel, kdyby ho byl poslední převor kláštera sv. Pavla, zbožný P. Caramelli nezachránil. Když odcházel, vzal jej s úmyslem odevzdati tomu klášteru, který by nejdříve v provincii sv. Petra Veronského byl obnoven. Štěstí toho dostalo se slavnému vždy v dějinách observance kláštera Chierskému u města Turinu. V Chieře opatrují dominikáni po dnes sv. ostatek s tou však podmínkou a povinností, že jej ihned vrátí do Vercell, jakmile tam náš řád bude obnoven.

3. Dle opasku sv. Tomáše zhotovují se opasky jiné, které v boji za sv. nevinność účinně působí.

Veřejné a hojné pocty dostalo se opasku sv. Tomáše roku 1580., když P. Mag. Cyprían Uberti, dovolil Vercellským jeptiškám v klášteře sv. Markéty, by podlé sv. opasku zhotovovaly opasky jiné a rozdávaly je věřícím připomínající, by je kolem beder nosili a v boji za sv. nevinność za ochranu

Andělského učitele vzývali. Že lidé s velikou důvěrou lnuli ke světcí Aquinskému, tomu se nedivme! Slyšeli jsme již, jak vítězně sv. Tomáš si počínal v boji s duchem nečistým, jaké slávy dobyl si učeností svou a jaké důvěry požíval před samou stolicí Římskou, odtud též netěžko poznati, proč i věřící s takovou důvěrou k němu lnuli bojujíce za svatou nevinnost. Pravíť sv. Tomáš jedenkrát sám¹⁾: »Dáno jest některým svatým pomáhati v některých zvláště případech.« Z čehož možno souditi, že jemu, bojovníku za sv. nevinnost, dáno jest přispívati těm, kteří tolikéž za ctnost tu bojují. Nám milo jest poznamenati, že tato myšlénka skutečně Bohem samým pctvrzena jest. Když se jednalo o prohlášení Tomáše za svatého, řekl přivolaný svědek Tomáš de Mathia, kanovník Salernský, že vzýval jednou sv. Tomáše těžce jsa ke smyslnosti pokoušen a že na místě pokušení prost byl. Ochrany světcovy užil prý častěji a jest přesvědčen, že svatý Tomáš pomáhá těm, kteří ho za pomoc prosí bojujíce za sv. nevinnost. Totéž do-
svědčuje Bohu zaslíbena panna Kolumba de Trocazani, sestra ze třetího řádu sv. Domi-

---

¹⁾ »Quibusdam Sanctis datum est in aliquibus specialibus causis praecipue patrocinari.« IV. Sent. dist. 45. q. 3. a. 2. ad 2.

nika, která zemřela v klášteře Milánském u sv. Lazara r. 1547. Pišeť o ní na základě zprávy P. Taegia proslulý P. Bedrich Steil¹⁾ -
 »Když se kteréhosi času blahoslavená panna modlila za jednu duši, které mnoho se zlými myšlénkami činiti bylo, pocítila najednou ve vlastním těle ohyždné pokušení a to tak silné, že mu s těží odolávala. V tísní té obrátila se ke sv. Tomáši, jehož vždycky velice ctila a prosila, by opásal bedra její opaskem nevinnosti, jako druhdy sám byl opásán svatými anděly. A hle! Svatý učitel zjevil se jí, doprovázen jsa dvěma anděly a opásal ji opaskem nevinnosti. Od té doby byla svatá panna všeho smyslného pokušení prosta.« — Podobný případ nacházíme také v životě blahoslavené Štěpánky Quinzaniové, zemřelé v klášteře Soncinském u sv. Pavla. Od nejútlejšího mládí nosívala opasek kolem beder a sedmiletá učinila slib ustavičné čistoty. Při té příležitosti zjevil se jí Kristus Pán, svatá Jeho Matka, sv. Dominik, svatý Tomáš a sv. Kateřina Sienská. Když jednou v předvečer slavnosti sv. Tomáše duchem nečistým těžce byla pokoušena, následovala příkladu sv. Benedikta a sv. Františka na trní si lehnouc a se válejíc až všecka byla

---

¹⁾ Cf. Fr. Fried. Steil, Lustgarten des Prediger-Ordens, am 10. Maerz. Dillingen 1691. I. 435.

rozbodána. Při tom prosila sv. Tomáše, by jí poslal anděly, kteří by ji opásali sv. nevinností. Prosby té neoslyšel Andělský, a nevinná trpitelka přepásána jest anděly na týž způsob jako její sv. Ochránce. Bolesti, které pocítila, když jí andělé opásali, byly tak veliky, že hlasitě křičela. Po té nebylo již nikdy po tělesném pokušení ani známky. ¹⁾

Tyto a jiné případy pohnuly bezpochyby P. Ubertiho, že dal zhotoviti podobné opasky jako byl Tomášův, posvětil je a rozdával ctitelům světcovým s poznámkou, by se ke cti sv. Tomáše modlívali a opasek svěcený kolem beder nosívali. Svěcené tyto opasky a dotýkané na sv. ostatku Tomášově, osvědčovaly se také skutečně velmi dobře. Proto rozšiřovány jsou horlivě knězi světskými i řeholními na vše strany. Zvláště sluší však připomněti Barnabitské kolleje Vercellské, ve které všichni kněží, jak toho dosvědčuje vlastní jejich probošt Don Eusebius Bironizzi, byli rozšiřovateli svěcených opasků Tomášových. Konstantia Marie hraběnka Desanská dala taktéž každého roku nadělati mnoho set jmenovaných opaskův a rozesýlala je darem mezi chudé. Ano, božský Spasitel

---

¹⁾ Cf. Marchese, S. Diario Domenicano, 2. jan. Napoli 1668. I. 8. Též P. Steil má ve jmenovaném spise tutéž věc o bl. sestře Štěpánce Quinzaniové.

naporučil sám sestře Marii Viláně, zemřelé r. 1670. v našem Neapolském klášteře »Del Divino Amore«, aby podobné opasky zhotovovala a těm dávala, které by ráda v nevinosti zachovala.¹⁾ V městě Neapoli soužil duch nečistý dvorního kaplana Jeronyma della Marra tou měrou, že si již ani rady nevěděl. Sotva však vzývati se jal sv. Tomáše a přiložil opasek kolem beder, bylo pokušení totam. Věc tu považoval zmíněný hodný kněz zázrakem. Pravilť jednou ukazuje prstem na obraz sv. Tomáše: »Kdyby o světcí Aquinském nebylo známo zázraku žádného, neváhal bych přísahou stvrditi, co vypravuji a prositi, by převeliký zázrak ten vzat byl v úvahu, až se bude jednati o jeho chvalořečení.« Že věc tu myslel do pravdy, viděti z toho, že, když v Neapoli Voj andělský pro šlechtické jinochy byl zaveden, obstaral ke slavnosti královskou hudbu a byl všemu do konce přítomen vypravovav veřejně vše, co jsme již slyšeli. Ve Vercelích zvláště pomohla »Voji andělskému« jakási dívka nechvalné pověsti. Sotva totiž přistoupila do něho za člena, obrátila se upřímně a žila od té doby velmi příkladně. P. Aurelius Corbellino, kněz augustinián,

¹⁾ Marchese, Vita di Suor Maria Villani. Bologna 1683. lib. 2. cap. 6. Uvádím dle dílka P. Essrova na straně 51.

jenž dívku tu i její nepořádný dřívější život znal, mluví o zmíněné věci tak, že za div anebo zázrak ji má.

Pověst o působení svěcených opasků rozšiřovala se bleskem po všech krajinách a nacházela všude dosti těch, kteří z upřímného srdce po andělském voji zatoužili. Někteří pojali takovou úctu k opasku sv. Tomáše zakusivše pomoci, které se jim dostalo od těch opasků, které byly jím dotýkány a dle ustanovení P. Ubertiho svěceny, že i z dalekých krajín do Vercell přicházeli podívat se na svatý opasek a poprosit Andělského za mocnou ochranu. Mezi jinými přišel do Vercell také P. Hyacint Choquet, který slyšev na universitě Salamancské výtečné učitele z řádu dominikánského P. Dom. Baneza, P. Petra de Ledesma a P. Petra de Herrera, stal se v Lovani profesorem. Kleče u zázračného opasku Tomášova umínil si přinésti několik opasků jemu podobných do Belgie a pokusiti se rozšířiti v zemi té Voj andělský. Opasky jím přinesené rozšiřovaly se jmenovitě v Antverpách, Brusselu, Lovani, Douai, Lille, Gentě, Brugách a dále ve všech belgických končinách, tak že arcibiskup markýz Fabius de Leonissa, papežský vyslanec v Belgii, udělil všem těm, kteříž opasky ty nosili a sv. Tomáše uctívali, odpustky. O svátku sv. Tomáše konány

ve jmenovaných městech velké slavnosti a svěceny nové opasky dle formule, kteréž od té doby po dnes se užívá.

Veliká pocta a pomoc, které vyplývaly z pobožnosti »Voje andělského«, pohnuly jiného belgického dominikána, P. Františka Deuwerdersa, by všecky, kteříž opasky nosí, shromáždil v bratrstvo, v němž by druh druhu podporoval. Z té příčiny umínil si navštívit ono místo, kde skutečný opasek sv. Tomáše v uctivosti chován a po té popřítati se o radu nejvyššího představeného řádu dominikánského. — P. Vincence Candida. Roku 1644. vídáme ho v Italii a Vercelléh, kdež byl mimo jiné přítomen slavnosti opaskové. Z jeho knížky »Militia angelica D. Thomae Aquinatis: Lovanii 1659.« vidno, že vzácný příklad biskupa Jakuba Garya, jenž týž den v dominikánském kostele mši svatou sloužil a po ní do sakristie se odebrav svatý ostatek Tomášův se slzami v očích uctíval, nezůstal bez povzbuzení na ostatní věřící, kteří v zástupech zrovna hrnuli se do sakristie. Mnozí z nich vykládali P. Deuwerdersovi, že si již mnoho pomoci u sv. Tomáše vyprosi i opasky nosíce, které k jeho cti byly posvěceny. Projevy těmi nejsa zcela ubezpečen a zvláště boje se, by někdo naschvál něco nepovídal, dotázal se rozličných učených mužů, kteří v městě bydlili,

kterak o celé věci té smýšlí. Na to odpověděno mu jimi takto: Ž vlastní zkušenosti dověděli jsme se, že mnohým, kteříž opasek ten kolem beder nosívají, byl již velmi potřebným a častěji v rozličných bojích nápomocným. Místorektor jezovitské koleje, P. Kamill Quadrio pronesl se o té věci takto: »Spousty knih bych naplnil, kdybych vypočítal všechny důkazy pomoci a lásky, kterou sv. Tomáš svým svěřencům učinil. Jen tolik výslovně podotýkám, že jsem našel ve všech stavech lidí, kterým se pomoci jeho dostalo v boji za sv. nevinność.« Proto také naporučil, aby všichni chovanci Vercellské koleje jezovitské nosili opasky andělské. Také sv. Josef Kalasanský, zakladatel Piaristů, světlval o svátku svatého Tomáše opasky a rozdával je mezi školáky, by vyprosil jim ochránce a pomocníka v boji za sv. nevinność.

4. Ke cti sv. Tomáše, ochránce sv nevinností, zakládá se zvláštní Bratrstvo se jménem: Voj andělský.

Co P. Deurwerders viděl a zkusil, pobízelo ho, by ve skutek uvedl myšlénku, za kterou vlastně do Vercell přišel, shromážditi všechny ctitele sv. Tomáše, kteří nosili k jeho cti svěcené opasky v jeden celek, to jest, za-

ložiti nějaké Bratrstvo. Stanovy, které za tou příčinou sestavil, předložil na schválenou, do Belgie se vrátiv, panu arcibiskupu v Mechlich; odůvodňoval pak jméno i stanovy »Voj andělského« tím:

Zakládám-li nové bratrstvo, jemuž »andělský voj« jméno dávám, činím tak proto, abych povzbudil věřící ke společné účtě sv. Tomáše a ke vzájemné modlitbě, kterou by všichni přispívali jednotlivcům a jednotlivci všem. Z té pak zrovna příčiny nevím o lepším jméně, kterým bych bratrstvo nazval, než jest jméno: Voj andělský. Tanout mi na mysli ony nadšené a hrdinné sbory, které druhdy vytáhly proti nepřítelům křesťanského jména, Maurům, Turkům a všem, co jich kdy bylo kacířům. Již sv. Dominik založil proti kacířům albigenským v jižní Francii podobný spolek a nazval jej »voj Ježíše Krista.« Za podobným účelem založil blah. Bartoloměj z Vincenze roku 1233. v Bologni »Voj Matky Boží« — a rok po té sv. Petr Veronský nový »Voj Ježíše Krista.« Podobně zvaly se křížácké sbory, když sv. země vydobyť táhly »svatými voji.« Proč by tedy nemělo vhodno býti jméno, které zamýšlí dáti bratrstvu sv. Tomáše, když jeho členům proti větším a nebezpečnějším jest bojovati nepřítelům, a to za poklad, jenž vlastně jen andělům jest vlastním? Pravíť sv. Augustin,

nebo kdo jest původcem řeči 293. in Append. tom. V. Ed. Maur. 1729. »Ze všech bojů, které křesťanům jest vésti, nejhorším jest boj proti sv. čistotě; v ní zajisté denně jest zápasiti a zřídka kdy z vítězství se radovati.« — Bude pak členům Voje andělského zachovávatí toto:

1. Každý, kdo chceš Voji andělskému náležeti, dej se zapsati v kostele dominikánském, v němž zvláštní kniha bude k vůli tomu připravena.

2. Den, který do Voje andělského vstupuješ, přijmi svátosti pokání a Oltární.

3. Nosiš vždy kole beder svěcený opasek.

4. Modlívej se každý den tolik Zdrávasů, kolik součků jest na opasku, tedy 15. za sebe a ostatní členy.

5. Vzývej v čas pokušení proti čistotě nejsv. jména Ježíš, Maria, a poroučej se v ochranu sv. Tomáše.

6. Nemluv nikdy nepočetných slov; nečti takových knih; nedívej se na takové obrazy a sochy, ni choď do divadla nebo k tanci nebo k zpěvům, předvídáš-li, že se tam něco nedobrého činí.

7. Střez se učiniti něco zlého proti té ctnosti; vyhýbej se každé k tomu příležitosti.

8. Také nikomu nedovoliž, aby jinak před tebou jednal, než v předchozích odstavcích jsi poznal.

9. Dne 28. ledna, den to památní, ve který přeneseny byly sv. ostatky Tomášovy, jakož i 7. března slaviž důstojně a jdi ke sv. svátostem a modli se za jiné.

10. Ctiž věrně sv. Tomáše a rozšiřuj jeho Voj kde můžeš.

5. O zavedení Voje andělského.

Tyto stanovy P. Deurwerdersovy schválil úplně tehdejší arcibiskup Mechelský a tím umožnil jmenovanému knězi, jenž tehdy u dominikánů v Lovani filosofii učil, aby bratrstvo sv. Tomáše v řečeném městě a přede vším na universitě zavedl. — Bylo to roku 1431. právě 7. března, tedy na svátek Tomášův, když papež Eugen IV. prohlásil učeliště Lovaňské za universitu a tím jaksi v pozdějších dobách tak proslulou školu tu hned z počátku sv. Tomáši zasvětil. Hlasu jeho poslechnuto s radostí; z dějin víme, že až do polovice sedmnáctého století byli professorové vysokých škol Lovaňských s dominikány velmi úzce spojeni a všechny veřejné a veliké universitní úkony v jich klášteře prováděny. Roku 1596. ustanovili, aby místo Sentencí Petra Lombarda přednášela se sv.

Tomáše Summa Theologica. Brzy po té získal P. Hyacinth Choquet mnohé žáky Voji andělskému. Ale na tom neměli páni professoři dost a zvolili si roku 1637. sv. Tomáše na věčné časy patronem a nařídili, by děkan theologické fakulty sloužil slavnou mši svatou každý rok dne 7. března u dominikánů, jejichž řádu sv. Tomáš náležel. Těmto tedy školám předložil P. Deurwerders stanovy své a od těch škol vyšlo v té věci následující prohlášení:

1. Bohovědecká fakulta v Lovani přijímá na věčné časy pod svou ochranu andělský Voj.

2. Ustanovuje, aby každý děkan byl protektorem Voje sv. Tomáše.

3. Týž bude zpívati dne 28. ledna každý rok slavnou mši svatou v kostele diminikánském a zúčastní se jí všickni bakaláři a studenti.

4. Všichni bakaláři a studující theologii zúčastní se každoročně dne 7. března mše svaté, kterou zpívají kněží dominikánští: budou tamtéž přítomni slavnostnímu průvodu a latinské chvalořeči o sv. Tomáši.

Jak ustanoveno, tak vykonáno. Týž rok sloužil děkan theologické fakulty Dr. Libert Fromond, ctihodný to stařec, mši svatou

u Dominikánův, které přítomni byli bakaláři licenciáti a všichni studenti. Po mši svaté dal se ctihodný Fromond první zapsati do Voje andělského; jeho příkladu následovalo studentstvo a veliké množství lidu. V nevelikém městě Lovani rozmohlo se bratrstvo sv. Tomáše tak, že čítalo přes 4000 členů!

6. Jak se rozšiřoval Voj andělský v Belgii a mimo ni?

Voj andělský založený P. Deurwerdersem v Lovani nebyl prvním sdružením uspořádaným ku poctě sv. Tomáše! Již padesát let před tím založil v Římě P. Magister sacri Palatii, Fr. Johannes M. di Guanzelli spolek knihkupců k poctě sv. Tomáše, který po dnes trvá. Členové spolku zvolili si sv. Tomáše proto ochráncem, že o něm papež Klement VIII. propověděl: »V krátkém čase psal o všem knihy přemnohé v nejlepším rozvrhu, podivuhodným ostrovtipem a prosty všeho i docela nejmenšího bludu.«¹⁾ Výroční den spolku oslavován jako zasvěcený den; krámy totiž neotevřeny a jich majitelé šli do chrámu sv. Barbory, v němž svaté svátosti přijali a slavnostnímu kázání o sv. Tomáši byli přítomni.

---

¹⁾ Cfr. Bullarium Ord. Praed. tom. V. 612.

Také mezi studenty byly již před Vojem andělským spolky pod ochranou sv. Tomáše a k jeho cti zbudovány, na příklad v dominikánském kostele ve Valencii, jemuž Řehoř XIII. roku 1583. povolil rozličné odpustky. Podobně zachoval se ke spolku tomu papež Klement VIII., který jej pojmenoval *A k a d e m i í s v. T o m á š e*. Podobný spolek měli bohoslovci v Barceloně. Papež Sixtus V. povolil odpustky, když se účastnili bohovědeckých rozhovorů.¹⁾ Na vysokých školách v Salamance byl též spolek mezi studenty zaveden. — Ačkoli spolky sv. Tomáše mezi studentstvem již dávno byly, jak z uvedeného patrno, přece scházelo jim společné jednotné řízení a vedení. Tomu pomohl P. Deurwerders tím, že založil Bratrstvo sv. Tomáše, nejen pro studenty nýbrž i pro jiné, svaté nevinnosti dbalé. Kterak Bohu dílo to milým bylo, vidíme z toho, že se v kratičkém čase tak velice mezi hodnými křesťany rozšířilo. Z Lovaně šířil se Voj andělský po celé ostatní Belgii, jmenovitě četným byl v městech Gentě a Brusselu, Mastrichtě. Z Belgie šířilo se Bratrstvo sv. Tomáše po ostatních zemích a roku 1659. vidíme je již ve Vídni v domi-

---

¹⁾ Cfr. bullam: *Salvator noster* ddto. Cal jun. 1586. in *Bullario Ord. Praed.* V. 448.

nikánském klášteře za převora P. Reginalda Böglina.

K velikému rozšíření tomu a užitku z něho pochodícímu přihlížejíce usnesli se dominikáni na všeobecném sjezdě řádovém z roku 1677 za předsednictví velmistra P. Antonia de Monroya, požádati sv. Stolicí, by rozšířila udělené odpustky tomu neb onomu místu, na kterém Voj andělský byl, pro všechna místa, na nichž byl zaveden. Prání tomu vyhověl papež Benedikt XIII. bullí, »Pretiosus« ddto 26. května 1727. V bulli té nejen potvrdil jmenovaný papež všechny odpustky, které Bratrstvu sv. Tomáše jeho předchůdcové kdekoliv a jakkoliv byli udělili, nýbrž i novými obohatil a vrchní správu zmíněného Bratrstva na věčné časy řádu dominikánskému vyhradil. Podávající odpustky ty přihlížíme ke spisku P. Esserovu, jenž důkladně i spolehlivě všechny je z hodnověrných pramenů sděluje na straně 88—93.

I. Odpustky plnomocné.

1. V den zápisu do Bratrstva svatého Tomáše.

2. Dne 28. ledna na svátek přenesení svatých ostatků Tomášových, kterýž den vyhlásil papež Benedikt XIII. hlavním a největším svátkem Voje andělského;

3. Jednou každého měsíce, jestliže se denně modlíš níže uvedenou modlitbu »O vyvolená lilie«.

4. Jednou v měsíci, jestliže se denně modlíš následující modlitbu sv. Tomáše:

»Ó milý Ježíši! Vím předobře, že každý dar dokonalý vůbec a svaté čistoty zvláště závisí na Tvé milosti a že bez ní žádný tvor ničeho nemůže. Proto Tě prosím, abys milostí svou chránil ráčil čistoty mé duševní i tělesné. Pocítil-li bych kdy něco smyslného, čím se čistota a nevinnost porušuje, zbav mne toho, jenž Jsi nejvyšším pánem všech smyslů mých, abych srdcem neposkvrněným v lásce Tvé a službě krácel a každý den života svého obětoval se čist neposkvrněnému Tvému Božství.

5. V hodinu smrti, vyslovíš-li uctivě a kajicně nejsv. jméno Ježíš, anebo nemůžeš-li vysloviti, budeš-li je aspoň v srdci vzývati.

II. Odpustky neplnomocné.

1. Sedm let a sedm kvadragén uděluje se členům Bratrstva sv. Tomáše, jestliže sv. svátosti hodně přijali a bratrský chrám v následujících dnech navštívili: V Boží Hod velikonoční, svatodušní, na svátek Obrácení sv. Pavla (25. ledna), na svátek sv. Řehoře Vel. (12. března), na sv. Ambrože

(4. dubna), sv. Vincence Ferrerského (5. dubna), na sv. Petra Mučeníka (29. dubna) na sv. Maří Majdalenu (22. července), na sv. Dominika (4. srpna), na Nebevzetí Panny Marie (18. srpna), na Narození Panny Marie (8. září), na Povýšení sv. Kříže (14. září), na Vše Svaté (1. listopadu), v oktávě Všech věrných dušiček (to jest od 2—9 listopadu, na bl. Alberta Velikého (15. listopadu) na Obětování Panny Marie (21. listopadu), na sv. Kateřinu Mučenici (25. listopadu) na Boží Hod Vánoční (25. prosince.)

2. Členové získají šedesáte dnů: a) kdykoli doprovázejí kněze jdoucího udělit svátost posledního pomazání, nebo, není li jim to pro zaměstnání možno, pomodlí-li se za toho nemocného jeden Otčenáš a Zdravas, nebo též za zemřelé členy Bratrstva; b) kdykoli přispěli nějaké nepřátelství šťastně ukončiti nebo vůbec nějaký milosrdný skutek vykonali; c) kdykoli něco nábožného konají, na př. obcují mši svaté, křesťanským schůzím, poradám atd. d) kolikrátkoli vymodlí se 15 Zdravasů za sebe a ostatní členy Bratrstva na ten úmysl, aby jim dal Pán Bůh dar sv. čistoty.

3. Členové získají dále 100 dní: a) kdykoli pomodlí se modlitbu „Ó vyvolená lilie“ b) jednou za den, pomodlí-li se modlitbičku: Ó milý Ježíši!«

K těmto odpustkům, které sv. církev uděluje členům Voje andělského ze svého pokladu, přistupuje i to zvláštní dobrodiní, že jsou účastni všech mší svatých, hodinek, modliteb, postův a pokání, které koná řád dominikánský. Výsadu tu udělil jim P. Jan de Marinis, general řádu sv. Dominika.

Odpustků těch nelze obětovati za duše v očistci, vyjma odpustky, které jsou uděleny za modlitbu »Ó milý Ježíši.«

Povinnost členů Voje andělského jest, aby stále nosívali kole beder svěcený opasek a modlívali se denně 15 Zdrávasů ke cti sv. Tomáše, jakož i následující modlitbičku:

Ó vyvolená lilie nevinnosti, nejčistší sv. Tomáši, jenž jsi své křestní roucho neposkvrněné zachoval, jenž jsi ode dvou andělů přepásan, v těle lidském v pravdě andělem byl: prosím Tě, račiž mě doporučiti milému Ježíši, Beránku neposkvrněnému, a Marii královně panen, abych i já nosívaje kole beder opasek svatý, obdržel udělený Tobě dar sv. čistoty, a následuje v životě tomto Tvých ctností, ó veliký ochránce mé čistoty, byl jednou korunován mezi sv. anděly.

Na to se pomodli 1. Otčenáš. 1. Zdrávas a 1. Sláva Bohu a následující modlitbu:

V. Oroduj za nás sv. Tomáši!

B. Abychom hodni byli zaslíbení Kristových!

Modleme se! Bože, jenž jsi nás v obtížném boji pro zachování sv. čistoty páskou sv. Tomáše obmysliti ráčil, dej nám pokorně prosícím, abychom nebeskou pomocí jeho zlého nepřítele těla i duše naší v tomto Bratrstvě přemáhali, a ozdobeni jsouce lilíí neposkvrněné čistoty mezi čistými dušy nebeskými od Tebe palmu věčné blaženosti obdrželi. Skrze Krista Pána našeho. Amen!

Výslovně zde poznamenáno budiž, že členové nehřeší, když povinností Voje andělského nekonají; za to ztrácejí jen odpuštění, které se horlivým členům udělují, když stanovy zachovávají.

7. Co činiti, chce-li se někdo státi členem Voje andělského?

Jíti ke splnomocněnému knězi — právo zplnomocnění přísluší jen velmistru řádu dominikánského — a dáti se 1) zapsati a 2) opatřiti si opasek a dáti jej posvětit. V klášterích dominikánských mívají od velmistra pravomoc tu obyčejně všichni řádoví kněží. Formule, které dlužno užívati při svěcení, zní takto:

V. Adjutorium nostrum in nomine Domini.

R. Qui fecit coelum et terram.

V. Domine, exaudi orationem meam.

R. Et clamor meus ad Te veniat.

V. Dominus vobiscum.

R. Et cum spiritu tuo.

Oremus: Domine Jesu Christe, Fili Dei vivi, puritatis amator et custos, obsecramus immensam clementiam Tuam, ut sicut ministerio Angelorum S. Thomam Aquinatem cingulo castitatis cingere, et a labe corporis et animae praeservare fecisti, ita ad honorem et gloriam ejus bene † dicere et sancti † ficare digneris cingulum istud (nebo je-li jich vice: cingula ista), ut quicumque ipsum (neb ipsa) circa renes reverenter portaverit (nebo portaverint) ac teneat (nebo tenuerint), ab omni immunditia mentis et corporis purificetur (purificentur) ac in exitu suo per manus sanctorum Angelorum Tibi digne praesentari mereatur (mereantur). Qui cum Patre et Spiritu Sancto vivis et regnas Deus per omnia saecula saeculorum. Amen.

Po tom pokropeny buďtež opasky svěcenou vodou a dodány žadatelům. Když si nový člen po prvé novosvěcený opasek kole beder dává, může se modliti následující modlitbičku:

Oblec mě, Pane Ježíši, páskou čistoty a zapuď z útrob mých na přímluvu sv. Tomáše Aquinského všelikou pochoť tělesnou, aby zůstávaly ve mně ctnosti zdržlivosti a čistoty. Amen!

II.

1. Šestinedělní pobožnost ke sv. Tomáši Aquinskému.

Jak jsme již pověděli, prohlásil Lev XIII. svatého Tomáše patronem katolické studující mládeže. Tím se stalo, že v mnohých duších vznikla touha uctívati dotčeného učitele zvláštní pobožností vůbec, zvláště však před nebo po jeho svátku, který připadá každoročně na 7. březen. K tomu přihlížeje náš generální prokurátor, vdp. P. Cicognani, přednesl sv. Otci následující prosbu:

Svatý Otče!

Fr. Markolín Cicognani, generalní prokurátor řádu kazatelského, pokorně kleče u nohou Svatosti Vaší, prosí, aby toužebnému přání přemnohých členů jeho řádu vyhověno bylo, aby úcty i důvěry věřících

zvláště studujících ke sv. Tomáši přibylo, za udělenou plnomocných odpustkův všem, kteří by po šest neděl bezprostředně po sobě následujících buď před svátkem anebo po svátku sv. Tomáše Aquinského kajicně se zpovídali, nejsv. Svátost hodně přijímali, se modlili, rozjímali nebo jiné dobré skutky konali. Budiž milostivě dovoleno, aby odpustky ty směly se obětovati za duše v očistci, a budiž tolikéž dovoleno, aby se rovnaly odpustkům, kteréž udělili papežové římstí šestinedělní pobožnosti ke sv. Aloisu.«

Odpověď na prosbu tu zněla:

Náš sv. Otec, Lev XIII. ráčil v audienci, kterouž u Něho měl podepsaný zástupce sekretáře posvátné kongregace odpustkův a ostatků Svatých, dne 21. srpna 1886. nahoře předložené prosbě ve všem a doslova vyhověti. Ustanovení toto platí pro všechny budoucí časy; zvláštního Breve za tou příčinou vydáno nebude. Nic nebudiž v cestě dílu tomu atd. Dáno v Římě v sekretariátě tétéž kongregace, dne 21. srpna 1886. (L. S.)

J. B. kardinal Franzelin, praefekt.

Jos. M. kanovník Coselli, zástupce.

Papež Klement XII. udělil šestinedělní pobožnosti ke sv. Aloisovi dne 11. prosince 1739. a později novým dekretem sv. kongre-

gace (7. ledna 1760) plnomocné odpustky na každou z oněch šesti neděl, které buď předcházejí nebo následují po svátku sv. Aloisa.

Abys odpustky ty získal, jest třeba vykonávati pobožnost tu po šest neděl nepřetržitě po sobě následujících. Nesmí se tedy mysliti, že na příklad v lednu po všecky čtyry neděle předpis zachováš, ale po tom únor vynecháš a zase až v březnu dvě zbývající neděle doplníš. Kdo by tak pobožnost konal, odpustků by nezískal, jelikož se předpisuje, aby pobožnost konána byla po šest neděl nepřetržitě po sobě následujících. Po tom se poroučí, aby každý účastník pobožnosti té šel každou z těch šesti neděl ke sv. zpovědi, hodnému sv. přijímání, trávil nějaký čas na rozjímání, modlil se nebo dobrého něco konal ke cti světcově, tedy v naší pobožnosti ke cti sv. Tomáše Aquinského. Svátek jeho koná se každý rok dne 7. března, proto začíná Šestinedělní pobožnost naše buď již 24. nebo nejdéle 30. ledna. Aby si to každý vypočítati mohl, dáme zde přehlednou tabuličku. Víš-li, že připadne svátek 7. března na neděli, pak první neděle naší pobožnosti jest buď 24. nebo 25. ledna,¹⁾ připadne-li v pondělí, pak

---

¹⁾ To druhé platí ien v roce přestupním.

první neděle naší pobožnosti jest buď 30. nebo 31. ledna; připadne-li v úterý, pak první neděle naší pobožnosti jest buď 29. nebo 30. ledna; připadne-li ve středu, pak první neděle naší pobožnosti jest buď 28. nebo 29. ledna; připadne-li ve čtvrtek, pak první neděle naší pobožnosti jest buď 27. nebo 28. ledna; připadne-li v pátek, pak první neděle naší pobožnosti jest buď 26. nebo 27. ledna; připadne-li v sobotu, pak první neděle naší pobožnosti jest buď 25. nebo 26. ledna.

2. Rozjímání a duchovní čtení, kterých užití možná při Šestinedělní pobožnosti ke sv. Tomáši.

Jelikož jest předepsáno, aby všichni účastníci pobožnosti naší rozjímali, dáme zde na každou z oněch šesti neděl kratičké rozjímání, ozřejmíme je příkladem ze života sv. Tomáše a skončíme duchovním čtením, které vybereme ze spisův uznaných učitelů života duchovního. Jak dlouho rozjímání ta činiti třeba, není nikde předepsáno; dostačí zajisté asi čtvrt anebo půl hodiny. Také není předepsáno, že by je nutno bylo konati v kostele, kleče a podobně: předepsáno jest, aby se konala, tedy kdekoli a jakkoli. Du-

chovní čtení předepsána vlastně nejsou; dáváme je také jen proto, bychom jimi poučili.

Neděle první.

Rozjímání. Ctihodný sluha Boží, P. Rodriguez S. J. píše ve své proslulé knize »Cvičba ve křesťanské dokonalosti III. hl. 6.« »Přední a nejúčinnější pomůcka, kterou nám Písmo svaté, Svatí a Kristus Pán sám proti všem pokušením radí, jest modlitba.« A v pravdě! Podíváme-li se do Písem svatých, nacházíme na mnohých a mnohých místech učení to zcela jasně a zřetelně. Tak čteme, že již Šalomoun se vyznal: »A jakž jsem zvěděl, že nemohu jinak býti zdrženlivým, leč by Bůh dal, přistoupil jsem ku Pánu a prosil jsem ho.« Kn. Moudrosti 8, 21. V novém Zákoně čteme: »Bdětež a modlete se, abyste nevešli v pokušení,« a na jiném místě dí milý Spasitel neméně významná slova: Tento druh ďáblů nejinak se vymítá než modlitbou a postem.« Svatí pak učitelé života duchovního po Kristu Pánu, božském svém mistru, povídají totéž. Slyšme sv. Alfonsa, který ve své knize »Pravá nevěsta Ježíše Krista« dí, že prvním prostředkem jest modlitba vnitřní nebo-li rozjímavá. »Také v pokušeních proti čistotě nutno bez

prodlení hledati pomoci u Boha modlitbou.« A dokládá toho slovy ctihodné sestry Cecilie Castellské, která říkala: »Bez Boha nikdo čistoty srdce neuchová.« Proč v takových bojích volati dlužno, to jest, proč modliti se třeba, vysvětluje ctihodný Beda, když dí: »Jako když se ozve nějaký hlas, loupežník dá se na útěk a hned se kde kdo strojí, aby přepadenému ku pomoci přispěl, tak hlas modlitby plaší ďábla a budí anděly a svaté, aby nám k ochraně a pomoci přispěli.«¹⁾ Také sv. Tomáš Aquinský učí, že modlitba jest prvním a nejjistějším prostředkem v bojích s nečistotou a poukazuje k výroku sv. Pavla k Efeským 5, 18. »A neopíjejte se vínem, v němž jest chlípnost, ale naplnění buďte Duchem Svatým, mluvíce vespolek v žalmích a chválách a v písních duchovních (a tím se zdá, že naráží na modlitbu rozjímavou) zpívající a plesající v srdcích svých v Pánu (a tím se asi označuje modlitba ústní). Z téhož důvodu praví Pán skrze Isaiáše proroka (48, 9.): »a pro chválu svou pojmu tě v úzdu, abys nezahynul.« Sláva totiž Boží, tedy především modlitba jest jako úzda, která zdržuje naši duši hříchův.²⁾

---

¹⁾ Cf. Vener. Beda in Matth. 26, 41.

²⁾ Cf. S. Thomae Aq. (ed. Rom. XVIII.) De perfectione vitae spiritualis, cap. IX.

Tyto výroky jsou zajisté jasny i zřetelny, duše má, a proto ti nezbývá než pokorně přijati je a svědomitě řídit se jimi. Věř na jisto, že Pán Bůh a jeho Svatí se v těch věcech nemýlí. Zkušenost tě též učí, že lidé nemravní modlitby nemilují a nekonají. Co tedy učiníš? Poslechněš dobré rady a dáš na své vlastní svědomí? Pamatuj, že do nebes dvojí jen cesta jest; cesta nevinnosti a cesta kajicnosti. Té ni oné bez modlitby není, a kdokoli jinak myslí, špatně myslí. Váháš-li ještě, pomni příkladu ochránce svého, svatého Tomáše, o němž životopisové vykládají, že modlitbu nad jiné miloval, v ní občerstvení, zábavu a poučení nacházel. Když onen těžký boj proti nevinnosti jeho vedený šťastně odrazil, klekl na kolena a nakresliv na zdi znamení naší spásy Bohu se modlil. Svému řeholnímu bratru Raynaldovi se přiznal, že cokoli ví, ví spíše z modlitby než ze studia; modle se psal knihy, modle se Bohu je poroučel a modle se od Něho jich schválení slyšel. Co sv. Terezie o modlitbě smýšlela, jasně dost pověděla když děla, že by si přála tak mocného hlasu, aby ji slyšeti bylo ve světě celém a pak že by volala: Modlete se, modlete! . . .

Zkoumej tedy, duše má, zkoumej se a viz, cos dělala i uděláš a to hned, ještě dnes!

Duchovní čtení. Sv. Alfons Maria Liguori poučuje¹⁾ o tom asi takto: Co se týče potřeby modlitby, věděti především dlužno, že nám beze zvláštní pomoci nic dobrého pro život věčný vykonati nelze. Milosti však uděluje Bůh jen těm, kteří Ho za ně prosí dle svého výroku: Proste a bude vám dáno.« (Sv. Mat. 7, 7.) Tedy kdo neprosí, neobdrží, povídá sv. Terezie a jistě právem, neboť modlitba jest nejen radou, nýbrž i rozkazem a velmi potřebným prostředkem. Sv. Tomáš o tom dí: K modlitbě jest každý zavázán, poněvadž jest povinen zjednati si duchovní statky: duchovních statků však nikdo si bez modlitby nezjedná. Zvláště jest člověk povinen modliti se, když upadl do hříchu těžkého, když jest v nebezpečenství smrti a za třetí, když má těžká pokušení. Sv. Otcové učí, že se těžkého hříchu dopouští, kdo se jeden nebo dva měsíce nemodlí, a že bez modlitby jest naprosto nemožno v milosti Boží vytrvati a spasení dojíti. Pozoruhodná jsou slova sv. Tomáše: Po křtu jest se člověku neustále modliti, by do nebe přišel; neboť, jakkoli se na křtu svatém hříchy odpouštějí, zůstávají nám přece ještě pokušení (t. j. k nim

---

¹⁾ Sr. Sv. Alfonsa Pravou nevěstu Ježíše Krista ve hl. 20. Přeložil Dr. Lev Řehák.

náklonnosti a později boje), jichž bez modlitby nepřekonáme. Na všeobecném sněmě Tridentském se zřejmě učí: »Kdo by řekl, že ospravedlněný člověk beze zvláštního přispění Božího v nabyté spravedlnosti setrvá, nebo že s přispěním tím setrvati ne může, budiž z Církve vyloučen.« Toho zvláštního přispění však Bůh bez modlitby nikomu nepropůjčí, praví sv. Alfons a dokládá toho slovy sv. Augustina. Z toho jest tedy na jevě, že modlitba jest ke spasení potřebna, tedy i v bojích proti svaté čistotě na nejvýše potřebna, jelikož nikdo nečistý spasen nebude dle hrozby: Nic nečistého nepřijde do království nebeského!

Co modlitba působí? Theodoret praví: Ač modlitba jen jedna jest, může přece všechno. Kdo prosí, obdrží od Boha všechno, tvrdí sv. Alfons. Může-liž někdo dáti příteli větší důkaz lásky než když mu řekne: Žádej, co chceš, a já ti vše udělám! Právě tak mluví však Bůh: Cožkoli budete chtíti, poproste a stane se vám (srovnej u sv. Jana 15, 7.) Sv. Jan Klimak praví proto o modlitbě, že jest tak mocna, že Bohu násilí činí, by nám všechno udělil, zač ho poprosíme. Sv. David také Hospodinu dobrořečí za to, že »neodvrhl modlitby mé od sebe a milosrdenství svého neodňal ode mne,« (žalm 65, 20.) k čemuž dokládá sv. Augu-

stin. »Pozoruješ-li, že modlitba od tebe neustupuje, buď jist, že ani milosrdenství Boží od tebe daleko není.« Ó jak krásná a utěšitelná to výpověď!

Proto modli se p o k o r n ě, jelikož dle svatého Jakuba Bůh se pyšným protiví a pokorným milost dává svou. (4, 6.) Jejich pýcha podobá se silné zdi, které modlitba proniknouti nemůže. Proti tomu praví Duch Svatý, že modlitba kořícího se oblaky pronikne . . . a neodstoupí dokavad (na tebe) nepopatří nejvyšší. (Srovnej u Siracha 35, 21.) Dříve tedy než prosíme, pěkně se pokořme, napomíná sv. Alfons, v čem nám asi prospěje, když své nedbalosti a věrolomnosti si zpomeneme. Modleme se však také důvěrně, jelikož »Žádný není zahanben, který doufal v Pána,« praví moudrý Sirach (2, 11.) Nepochybujme tedy nikdy, že nás Bůh vyslyší. Sám Spasitel tak tvrdí: Všecko začkoli modlíce se prosíte, věřte, že vezmete a stane se vám (Marek 11, 24.). Nač se tedy bojíš, že budeš oslyšán, táže se sv. Augustin, když ti sama prvá Pravda přislubuje? Že jsi pln hříchův a špatností a tudíž nehoden vyslyšenu býti? Odpověz ti sv. Tomáš: »Tvá modlitba dojde vyslyšení ne pro tvé zásluhy, nýbrž pro Boží milosrdenství.« — Po té modli se též vytrvale a budeš podle sv. Hilara najisto vyslyšen.

Důležitá jsou následující slova sv. Alfonsa: Některé chce Bůh vyslyšeti již při první modlitbě, jiné při druhé a opět jiné až při třetí; poněvadž tedy nevíme, jak často od nás Bůh prosen býti chce, než nás vyslyší, neustávejme nikdy proseb svých obnovovati k Němu. Sv. Augustin učí, že zvláště třeba se modliti, bychom v dobrém až do konce vytrvali, jakkoli sněm Tridentský učí, že si takového štěstí ani zasloužiti nemožno. Tolik jest jisto podle Bellarmina, že když za tu neobyčejnou milost neprosíme, že do hříchův upadáme a ji ztrácíme. Sv. Řehoř tvrdí, že nám Bůh vytrvalost dáti chce, že však chce býti prosen, ano modlitbou takoruka přemožen, čemuž asi nasvědčují slova »Proste..., hledejte..., tlučte a bude vám otevřeno.« Nesmíme tedy přestati v modlitbě, dokud jsme nezvítězili. Volávejme k Pánu: Můj Ježíši, milosrdenství! Bože, pomoz mi! Pane, nedej, abych se od Tebe odvrátil! — Kromě toho třeba Pána Boha u s t a v i č n ě prositi za ducha modlitby, to jest za milost, abychom se mohli bez ustání modliti, kdykoli potřebno a možno. Takovou milost slíbil Bůh domu Davidovu: I vyleji na dům Davidův a na obyvatele jerusalémské ducha milosti a proseb. (Zach. 12, 10.) Všimni si slov »milosti a proseb«, poněvadž modlitba a milost, za kterou prosíme, v ž d y j s o u

s p o l u s p o j e n y, praví sv. Alfons. Pro-
 tedy za milost vytrvale čili ustavičně, a pře-
 můžes všecko pokušení ano i sám sebe!
 Výmluva, že pokušení bylo příliš mnoho
 nebo že byla nad míru veliká a těžká, hříš-
 níkovi nepomůže, jelikož sněm Tridentský
 v té věci této pravdě učí: Bůh nic nemož-
 ného nežádá; když dává přikázání, nekáže
 jich zachovati jen našimi silami, ale dává
 všem potřebné milosti, a je-li třeba k ně-
 čemu milosti z v l á š t n í, jest v neskonale
 dobrotě své ochoten dáti ji také, jakmile by
 o ni požádán byl. A to dostačíž, abys
 o modlitbě poučen byl, o její nutné potřebě
 věděl a jí ve všech pokušeních a trampotách
 důvěřoval.

Neděle druhá.

Rozjímání. Svatá víra nás učí, že mi-
 losti Boží jest nevyhnutelně třeba, chceme-li
 spasení býti. Svatí učitelé církevní nám vy-
 kládají, že Bůh ustanovil nejsv. Rodičku
 Boží pokladnicí a rozdatelkou milostí;
 proto hledejme milost, ale u Marie Panny,
 vyzývá sv. Bernard a dodává: Čeho Ona
 žádá, to dostává, a prosby její nikdy není
 oslyšáno. Jak by mohla nebýti milosrdnou,
 když po devět měsíců Milosrdenství v lůně
 svém nosila! Maria jest matkou milosrden-

ství, útočištěm hříšníkův a miluje i nejhorší z nás, poněvadž ví, za jakou cenu vykoupil nás Božský její Syn. Na všechny tedy i na hříšníky pohlíží očima milosrdnými, a za všechny prosí milostivého Boha. Takové matce a takový Syn — Ježíš Marii — co by odepřel? Nemáš tu naděje, nešťastná duše má? Poslechni sv. Bernarda, jenž volal: Nech ať mlčí o milosrdenství Tvém, o nejbl. Panno, kdo se pamatuje, že Tě v potřebách vzýval a Ty žes mu nepomohla.¹⁾

Tento způsob modlitby jest vůbec velice platný, praví Rodriguez, ale zcela zvláště ve příčině právě dotčené, to jest v pokušeních a bojích proti svaté čistotě, poněvadž v ničem nemá nejčistší Panna takového zalíbení jako v čistotě stavu přiměřené. Proto vzhůru, duše má, jež tak často zlé nájezdy proti svaté čistotě trpíš a z těžka odrážíš. Ejhle pomoc tvá, ejhle Matka Tvá! Svěř se jí a požaluj jí útrapy své: cti ji denně a důvěruj, že potřeš smilného hada, jenž úklady strojí nevinnosti tvé. Tvůj ochránce, sv. Tomáš, buď ti vzorem úcty k nejčistší matce Marii Panně. Již jako dítě plál k ní láskou nevýslovnou; později psal a vykládal o jejich přednostech, zvláště o požehnané důstojnosti mateřské tak důkladně a krásně, že každé

---

¹⁾ Cf. S. Bernardi Sermo 4. de Assumpt. B. V.

slovo ano každé písmě, jest svědkem uctivosti té. Co tedy učiníš a jakým způsobem Matku Boží uctíš v tom téhodni šestinedělní pobožnosti své? Konej vše s láskou a pros sv. Tomáše, aby tě opatroval a k dobrému povzbuzoval!

Duchovní čtení. Kdo by mne našel, tak praví církev o nejsv. Panně, najde život a obdrží spasení od Hospodina. (Srovnej Přísl. 8, 35.) Kdo mne upřímnou pobožností hledá, praví Maria, najde život milosti na zemi a věčné spasení v ráji. Sv. Anselm o nejsv. Panně praví: Jako každý od Tebe odvrácený a opuštěný na jisto v záhubu padá, tak každý k Tobě obrácený jistě ke slávě přichází. Tak mocna a velika jest přímluva Rodičky Boží, že nemožno jest podle sv. Alfonsa, aby se někdo k Marii utíkal, lásky její si získal a zavržen byl. Sv. Bonaventura učí, že kteří lidé ochrany Marie Panny požívají, ještě na tomto světě ode Svatých v nebi soudruhy jsou považováni. Dle toho jest pobožnost k nejsv. Panně, ovšem upřímná, vroucná a vytrvalá, znamením vyvolení. Sv. Tomáš učí, že Maria nazývá se „hvězdou mořskou“ protože jako hvězda vede námořníky do přístavu, tak Maria vede křesťany do ráje.

Kdyby pravý ctitel Panny Marie zahynul, dí sv. Alfons, zahynul by buď proto,

že mu pomoci nemohla nebo nechtěla. Nic však z toho není, poněvadž dle sv. Bernarda neschází jí ani moci ani vůle. Nemožno tedy, aby pravý a vytrvalý ctitel Marie Panny ztracen byl. Uvažme tedy ku potěše své, jak mocna jest u Boha nejsv. Panna. Církev nás učí volati: Oroduj za nás, Panno mocná! a právem tak učí; neboť mocnou učinil ji Bůh všemohoucí, jak vysvítá z jejího pokorného chvalozpěvu, v němž dí: »Veliké věci učinil mi, jenž mocný jest.« (Luk. 1, 49) Proto napsal sv. Bohumil, biskup Alexandrijský: Syn raduje se, že Ho matka prosívá, poněvadž jí všecko dáti chce, zač Ho prosívá, aby jí tak oplatil službu, kterou Mu prokázala, že mu lidské tělo ze svého dala. Sv. Brigita slyšela jednoho dne, jak Pán Ježíš nejsv. Matce své řekl: Pros mne zač chceš, Matko má! Víš, že každá prosba Tvá bude u mne vyslyšána a že jako Ty jsi mně na zemi ničeho neodepřela, neodepru Tobě také já ničeho v nebi.

Proč jest prosba Marie Panny tak mocna? Poněvadž jest Matkou Boží a neobjevuje se před Pánem Ježíšem jako služka, nýbrž spíše jako paní, praví sv. Petr Damiani. Ctihodný Richard ze sv. Vavřince tvrdí, že slušno jest, aby matka měla podíl na moci Synově: je-li tedy moc jeho všemohoucí, nemůže býti její nijaka a slabá, nýbrž také

mnohomohoucí. Syn jest ovšem všemohoucím svou Božskou přirozeností; Matka jen Boží milostí.

Kdyby hříšník nad pomyšlení hluboko klesl, zachrání ho nejsv. Panna prosbami svými, bude-li se k ní utíkat. Protož oslovuje ji sv. Jiří Nikodémský: »Ó matko Boží! Tys obdržela nepřemožitelnou sílu, by množství hříchův útrpnosti Tvé nepřekonalo. Nic není s to, aby moci Tvé odolalo, poněvadž Stvořitel považuje čest Tvou cti svou!« Můžeš všecko, volá k ní svatý Petr Damiani, také zoufající přivést k naději. Pokouší-li nás zlý duch k nedůvěře v nejsv. Pannu, říkejme se sv. Germanem: »Ty jsi Maria všemohoucí; ¹⁾ abys hříšníky zachránila, netřeba Ti zvláštního odporučení u Boha, poněvadž dostačí, že jsi Matkou pravého života. — Uvažme však také, že Maria se velice snaží všem svým ctitelům pomáhati! Což by nám jinak prospěla všecka moc její, kdyby se o nás nestarala. Avšak není tak, dokládá sv. Bonaventura. Nejsv. Panna jako více může než všichni

---

¹⁾ Poznáváme, že slovo to — všemohoucí — běře ve smysle s hora vyložením, a že zde nesrovnává se její přirozená moc ke všemohoucnosti Boží, nýbrž že se přirovnává moc udělená jí Bohem k našim prosbám, které všechny může vyplniti.

Svatí, tak i víc o nás pečuje než všichni Svatí. Kde jest kdo, ò Paní, volá sv. German, jenž by o nás mimo Syna tvého větší péči měl než Ty? Kdo nás v souženích více chrání než Ty? Kdo bojuje za hříšníky jako Ty? Ó Maria, ochrana Tvá tak mocnou jest, že jí ani pochopiti nelze. Sv. Brigitě vyjevila nejsv. Rodička Boží: Všichni nazývají mne Matkou milosrdenství, a jsem jí skutečně, jelikož mne jí učinilo milosrdenství Syna mého. Dle učení Richarda od svatého Viktora jest nejsv. Panna milosrdenství tak plna, že když bídu spatří, okamžitě spěchá pomoci. Vidouc nouzi nečeká až bude prosena, ale sama chvátá, se nabízí a pomáhá, jak viděti z jejího příkladu na svatbě v Kani Galilejské, kdež Syna prosila zočivši nedostatek vína a nečekavši až bude žádána. K tomu jistě právem poznamenal sv. Bonaventura: Bylo-li milosrdenství Marie, dokud na zemi byla, k ubožákům tak veliké, oč bude a jest větší v nebi, kdež pozná bídu naši mnohem líp a moci má daleko víc? Neopomíejme tedy nikdy, v žádné bídě, v žádném pokušení, v nijaké starosti utíkati se k této dobré Matce. Vždyť ji najdeš s rukama plnýma smilování poučuje sv. Bernardin de Bustis. Neboj se také přistoupiti k ní, žes velmi hříšným a nehodným, poněvadž nic nemá přísného, dí sv. Bernard, nic odstra-

šujícího a jest zcela tichoučka a dobrotiva každému, kdo se jí poroučí. Jak by nebyla dobrotiva těm, kteří ji vzývají, když sama vyhledává ubohé, aby je zachránila? Svatý Bonaventura tvrdí, že Maria tak velice touží, aby nám dobře činiti a nás spaseny viděti mohla, že se uraženou cítí nejen těmi, kteří ji skutečně urážejí, nýbrž i těmi, kteří ji za milost neprosí. Proto vyznal, že když na Pannu Marii patří, velice potěšeným se cítí, protože se mu zdá nejsv. Panna milosrdenstvím, jež ruce rozpíná, aby ho z bídy vytrhlo; neboť dokládá, tato dobrá paní nemůže a nikdy nemohla odepřít soustrasti a pomoci nešťastníku, který se k ní utíkal. Sv. Brigita slyšela, jak Pán Ježíš Marii Panně řekl: Žádej ode mne, Matko, co chceš! A co odpověděla sv. Panna? Prosím za milosrdenství pro ubohé! To bylo tedy její jedinou žádostí, kterouž asi říci chtěla: Synu můj, tys chtěl, abych byla matkou milosrdenství a orodovnicí ubohých: Což mohu tedy žádati jiného, než abys ubohým milosrdenství prokázal? Proto právem dodává zmužilosti hříšníkům sv. Bonaventura slovy: Ubozí, ztracení hříšníci, nezoufejte, ale pozdvihněte oči k Marii a vzmužte se doufajíce milosrdenství této dobré Matky. A kardinál Hugo de S. Caro, dominikán, volá: Spěchejte, hříšníci, k Panně Marii, a

volejte s důvěrou: Vrať nám náš majetek (milost), který jsi našla!

Kdo jest pravým ctitelem Rodičky Boží? Kdo smí najisto doufati její pomoci? A co žádá Maria Panna od pravého ctitele? Žádá předně: Pevnou vůli změnití život a neurážeti Boha. Učiň pevné předsevzetí, píše sv. Řehoř VII. kněžně Mathildě, že nebudeš hřešiti více a poznáš, že tě Maria mnohem ochotněji milovati bude než kterákoli matka tělesná. Sv. Panna vyznala sv. Brigitě, že jest ochotna každého hříšníka jakýmikoli vinami obtíženého hned přijati na milost, jakmile jí slíbí, že se opravdu polepší. Kdo chce pravým ctitelem Panny Marie býti, ať se snaží ochrany její získati si modlitbami a nábožnými skutky, učí sv. Alfons. Panna Maria prosí ovšem za všechny, ale za své ctitele nejvíce.

Neděle třetí.

Rozjímání. Svatí nazývají pokoru základem a strážkyní všech ctností. Základem proto, že na ní všechny ctnosti vystavěny býti musí, chceme-li, aby trvaly a jména toho zasluhovaly. Proto praví sv. Řehoř: Kdo bez pokory chce shromažďovati ctnosti, podobá se dítěti, jež prach shromažďuje na větru. Sv. Augustin praví: Jestliže pokora

všech skutků našich nepředchází, neprovází a nenásleduje, oloupí nás pýcha o všecku zásluhu. Učme se tedy od božského Spasitele, jenž s nebe sestoupil, aby nás pokoře učil, a to nejen slovy nýbrž i příklady, poníživ se tak velice, že člověkem se stal a podobu služebníka na se přijal. Vizme Ho narozeného v betlémském chlévě, pozorujme Ho v jesličkách položeného, v Nazaretě nepoznaného, chudého a v dílně otcově pilně pracujícího. Patřme Naň v Jerusalemě jako na otroka zbičovaného, opovrženého, potupeného a konečně jako zločince k smrti na kříži odsouzeného! Pochopujeme teď Jeho slova? »Příklad zajisté dal jsem vám!« Sv. Augustin vyjádřil se o této pokoře Pána Ježíše následovně: Jestliže tento lék (příklad) naší pýchy nevyhojí, pak nevím, co ji vyhojí. Písmo sv. nazývá pýchu ohavností (Přísl. 16, 5.) Bůh se pyšným protiví a pokorným milost dává. (Jak. 4, 6.) Moudrý Sirach (35, 21.) praví, že modlitba pokorného oblaky pronikne.

Tomuto učení dobře rozuměl, duše má, sv. tvůj ochránce, Andělský Tomáš. V jeho životě dočítáme se, že, ačkoli byl velice nadaným a všechno ve školách dobře chápal, nikdy se nevypínal a vždy tak skromně i pokorně si vedl, že spolužáci jeho myslívali o něm, že jest neschopným a v učení slabým.

Dávali mu za to všelijaké příhaný a posměšná jména. Jeden z nich dokonce se nabídl, že pokorného mládence po škole vyučovati bude. S radostí přijal to sv. Tomáš a dal se poučovati o věcech, kterým lépe rozuměl než všichni ostatní. Když konečně ukázal neprozíravému učiteli svému, že všechno mnohem lépe zná než on, počínal si při tom tak uctivě i pokorně, že nevíme, dlužno-li se více diviti, když se poučovati dal, anebo sám poučoval. Také prosba, kterou přednesl tomuto svému spolužáku, svědčí o pokoře. Prosil, aby ničeho neříkal, co o vědomostech Tomášových se dověděl a slíbil mu za to, že ho bude vyučovati. Když později v celém katolickém světě oslavován byl, a když mu i stolec arcibiskupský v Neapoli sám papež nabízel, nechtěl přijati ničeho, žádaje si sloužiti Bohu v pokoře.

Z toho suď, duše má, o potřebě pokory, a zkoumej, jsi-li také pokorna? Rozmysli se, co učiníš i co neučiníš, abys byla pokorna a začni hned!

Duchovní čtení. Sv. Řehoř praví: Jako pýcha jest nejzřejmější známkou zavržených, tak pokora jest nejzřejmější známkou vyvolených. Když sv. Antonín spatřil svět plný osidel ďábelských a zvolal: Kdo ujde osidlům těm? uslyšel hlas: Antoníne, jen pokorný,

jemuž netřeba se báti, že bude polapen. V životě sv. Palemona se vypravuje, že jakýsi mnich přešel bosýma nohama řěravé uhlí a že se tím před jinými chlubil. Světec mu to vytýkal a kázal, aby se nechlubil a pokorným byl. Nešťastník neuposlechl a za nedlouho do těžkého hříchu nejen upadl, nýbrž v něm i zemřel.

Pokorným, kteří povržení a pronásledování na zemi snášejí, slíbeno jest nebe. Blahoslavení jste, když vám budou zlořečiti a protivenství činiti... neb odplata vaše hojná jest v nebesích. (Mat. 5, 11.) Pokorní mají slíbeno štěstí nejen v životě budoucím, nýbrž i v životě tomto. Sám Spasitel praví: Učte se ode mne, neboť jsem tichý a pokorný srdcem, a najdete odpočinutí duším svým. (Mat. 11, 29.) Pyšný nikdy nenalézá pokoje, poněvadž si myslívá, že se lidé k němu tak nechovají, jak si zasloužil. Žádná pocta mu nedostačuje, vždy se mu málo cti dostává, a neustále se trápí vidí-li, že jsou jiní tak anebo ještě více ctěni. Pokorný žije spokojeně, poněvadž každá čest mu prokázaná zdá se mu býti nezaslouženou. Činí-li se mu příkoří, rozvažuje, že za své hříchy mnoho více zasloužil. Sv. František Borgiaš nechal nám po sobě pěkný a následování hodný příklad. Když mu bylo vydati se na dlouhou cestu, říkával svým milým, kteří

ho napomínali, aby napřed poslal nějakého služebníka, který by mu byt obstaral: — To vždycky dělávám, poněvadž kdykoli na takovou cestu se dávám, posílám napřed myšlenku na peklo, kterého jsem si zasloužil. Na takový způsob zdá se mi každý nocleh královským palácem a nejtvrdší lože v nejbídnější chatě vidí se mi lepším než nejlepší postel v ohnivém pekle.

Chceš-li pokorným býti, modli se bez přestání, aby ti Pán Bůh poznati dal nicotu tvoji, jak to dělával sv. Augustin, když volal: Dej mi poznati, co jsem já a kdo jsi Ty, abych sebou pohrdal a Tebe miloval. Vyznej upřímně, že ze sebe ničeho nemáš leč hříchy své a buď přesvědčen, že ničeho nezasluhuješ za ně, leč pokárání a hanby. Co dobrého na tobě, toho jest málo a náleží spíše jiným a Bohu než tobě. Nechlub se tedy ani tím a děkuj za vše dobré pokorně Bohu i lidem. Kdo by se neusmál, táže se sv. Bernard, kdyby mraky chlubily se, že déšť dělají? Nezasluhujeme tedy, aby se nám jiní rovněž smáli, když povídáme, co jsme dobrého snad i proti vůli vykonali? Sv. Augustin praví: Kdo ti zásluhy své vypočítává, což jiného dělá, než že své dary a dluhy vyznává? Když sv. Terezie dobrý skutek konala nebo viděla, že jiní něco dobrého dělají, chválívala Pána Boha myslíc,

že vše dobré od Něho pochází. Protož velmi dobře učila, že i pokornému možná mluvíti o darech a dobrech svých zvláštních, které mu Bůh propůjčil, ale že to nesmí býti pýcha, nýbrž pokorné vyznání a vděčné uznání.

Vždy sobě též nedůvěřuj jako sv. Filip Neri, jenž zlý skutek uviděv aneb o něm se dověděv, říkával: Děkuji Pánu Bohu, že mne svou milostí ode zlého chránil; bez ní byl bych jistě učinil horší věci než tento skutek jest. Sv. Pavel pracoval mnoho a víc než ostatní, a přece vyznával: Všecko mohu skrze Toto, který mne posiluje. (Filip. 4, 13.) — Kdybys tak nešťasten byl, že bys do hříchu padl, nezoufej ale pokoř se, ožel toho, vyznej se a v Boha doufej, jenž zhlédne na p o n í ž e n í tvé a odpustí ti předešlé zhřešení tvé, jež z pýchy bylo. Mysl kleslá po hříchu, není vždy znamením srdce kajicného ani pokorného, bývá to léčka ďáblová, který n e d ů v ě r o u chce tě k novému hříchu svést a tak místo j e d n o h o d ů v ě r o u způsobiti! Pravý bol srdce naplňuje člověka d ů v ě r o u v milosrdenství Boží a povzbuzuje více nehřešiti a milostí Boží se polepsiti. Takového člověka Bůh vskutku znova si zamiluje. Pán Ježíš řekl sv. Gertrudě: Ruka pokálená když se umyje, bývá čistší

než dříve, a tak i duše, když hříchu oželi a se jeho očistí, stává se mně milejší než byla dříve!

Neděle čtvrtá.

Rozjímání. Mnoho dobrodiní a nesmírnou lásku prokázal nám za života svého Kristus Pán. Zvláště však v ustanovení jednom, jež bohužel tak se zlehčuje a tolik se zneuznává, probleskuje nesmírná láska a veliká péče k nám, a tím ustanovením jest svatá zpověď! Co by nám prospělo Jeho narození, utrpení, hořká smrt, z mrtvých vstání, co Jeho učení a všechny zázraky, kdyby t é t o svátosti nebylo? Ano mám za to, že překrásné učení Boží by nás jen do zoufalství a netečnosti vhánělo, kdybychom zhřešili, příležitosti a možnosti neměli opravit i a s Pánem Bohem smířiti se. Tomu pomáhá však sv. zpověď; proto jest nesmírným dobrodiním každému člověku. Představ si, duše má, onen velebný okamžik, ve kterém Pán Ježíš stál před apoštoly a uděloval jim tuto nebeskou vlastně Božskou moc — odpouštění hříchů. Ó jaká to dobrotivost ve slovích: Cožkoli svážete na zemi, bude svázáno i na nebi, a cožkoli rozvázete na zemi, bude rozvázáno i na nebi! Nepobádají slova ta

k důvěře? Nezvěstují blahodárného pokoje?
Proč se tedy bojíš?

Skroušená, upřímná zpověď pomáhá nejvíc a skoro jediné očistiti duši od hříchů a dáti jí onen mír, jež přinesl Pán a jehož svět nebéře.

Dvojí jest zpověď: všeobecná a zvláštní. Ona zve se tak proto, že se v ní z celého života vyznáváš a jest věru potřebna; tato, poněvadž se v ní vyznáváš, co jsi čas od času spáchal. Ta ni ona neplatí, je-li špatně vykonána, a poskvvrňuje duši velikými hříchů.

Caesarius vypravuje, že jakýsi svatý muž doporučil ďáblu, aby se přiznal, co mu nejvíce škodí. Ďábel řekl: častá zpověď. Svaté Brigitě řekl Pán Ježíš: Kdo chceš duši zachovati, snaž se ve sv. zpovědi svých chyb a hříchův úplně a upřímně vyznati.

Kdo chce srdce čisté míti, tomu třeba častěji se zpovídati a to ne ledajak ale *d o b ř e*! K dobré zpovědi náleží též polepšení života. Sv. Augustin praví: Kdo se po zpovědi nelepší, ten se nekaje ale přetváří!

Uvaž to vše, duše má a ptej se sama sebe: Byla vždy má zpověď *u p ř í m n á* a bylo též polepšení moje opravdové, trvalé? Poskvrnila jsi po sv. zpovědi znova svatyni svou a neuchovala jsi ji čistou? Ó pak jsi jistě málo podobná velikému světcí Aquin-

skému, o němž jeho zpovědník vyznal, že ho v každé zpovědi tak čistým a hodným shledal, že o hříchu nebylo ani památky. Jest to ovšem zvláštní milost, ale pomocí Boží vše jest možno, a bylo by též Tobě, kdybys upřímně o to se snažil. Jednu věc slibuji Ti na jisto: Snaž se každodenně, — a těch chyb jistě bude méně. V tom také dokonalost naše nezáleží, bychom nikdy v ničem nepoklesli, toť věru jest údělem Svatých a andělů v nebi; jedno však můžeme, a to jest milostí Boží a přičiněním vlastním chyb a hříchův umenšiti. Rozmysli vše, buď mužna a vykonej co jsi dobrým poznala!

Duchovní čtení. Chceme-li, aby duše naše uchovala se všech dobrovolných hříchův, ať jsou jak jsou malými a nepatrnými, chceme-li, aby ve ctnosti prospívala, třeba dle sv. učitele Alfonsa časté svaté zpovědi. Že se duše ve svaté a časté zpovědi očišťuje ode skvrn hříchův, toho dokládá sv. Jan Klimak asi následovně: Jakýsi mladík chtěl hříšného života polepsiti a umínil si proto vstoupiti do kláštera. Opat mu to slíbil, ale uložil mu za podmínku, aby se ze všech ve světě a dosavadním životě spáchaných hříchův upřímně a veřejně vyznal. Mládenec byl pevně odhodlán sloužiti Bohu a připraviv se, předstoupil přede všechny mnichy a v pokoře přiznával se upřímně ke

hříchům svým. Když to činil, spatřil jakýsi svatý mnich, jak se objevil jeden ctihodný stařec a jak na závitku, který v rukou měl, každý hřích, ze kterého se mladík vyznával, smazal, tak že na konci vyznání všechny jeho viny byly smazány. Co se zde viditelně dalo, praví dobře sv. Alfons, děje se neviditelně při každé řádné sv. zpovědi. — Kromě toho, že častá zpověď duši očistuje, dává jí také sílu, aby znova neklesla, poučuje sv. Tomáš. Proto se také velicí Svatí jako sv. Dominik, sv. Kateřina Sienská, sv. Vincenc Ferrerský, sv. Brigita, sv. Ignác z Lojoly, sv. František Borgiaš a jiní každodenně zpovídávali. Toho zapomínají nynější křesťané a odtud nesmyslná jejich výmluva: Nehřeším, nemám tedy příčiny, abych se zpovídal. Kdyby to i pravda bylo, jako velmi často nebývá, nemůžeme jich omluviti, poněvadž když nemusí se zpovídati proto, že zhřešili, měli by se zpovídati, aby nezhřešili. Slova má zdají se ti divná? Nemohu za ně, jsou pravdiva. Také víš, že zdraví lékaře se nebojí. Tvé vzdalování a otálení se zpovědí, to neustálé se vyhýbání zpovědníkovi a ten strach před zpovědí, co myslíš že to jest?

Předpokládám, že znáš věci, které jsou nutny ke sv. zpovědi, totiž zpytování svědomí, lítost, vyznání a předsevzetí.

Zpytování svědomí jest věcí nad míru důležitou a dlužno o něm věděti hlavně toto: Kdo těžce se prohřešil a delší čas u sv. zpovědi nebyl, ať se nezabývá tolik všelijakými sepsanými zrcadly zpovědními, podle kterých si hříchy spisuje, ale ať se raději pokorně k Bohu obrátí, za pomoc Ho poprosí, a doporučiv mu několikráte záležitost svou, ať projde svědomí své dle návodu, který v každém katechismu najde a ať si svatosvatě umíní, že bude upřímným a ke svému zpovědníku z celého srdce sdílným. Jsem naprosto přesvědčen, že ohavné svato-krádeže, jež pochodí z neplatných zpovědí, mají po veliké většině jen v té neupřímnosti a v tom zrcadelním vyhledávání a zkoumání kořeny své. Pamatuj si v té věci a o zpovědi vůbec (tedy i když z lehkých hříchů se zpovídáš), že nesmíš nikdy zaobalovati a nesrozumitelnými činiti vin svých, což se stává na dvoje: buď že se mnoho mluví, aby se tím věc zastřela a kněz na jinou stránku než na tu pravou byl upozorněn, anebo že se málo mluví, aby kněz věci nezvěděl a jak náleží tebe i s ní neodsoudil. Kdo se tak zpovídá, lže již prvním slovem, kterým vyznání počíná, nazýváje kněze otcem, z čehož se zdá, že k němu jako dítě chvátá, kdežto jest podvodníkem a sprostým lhářem. — Duše, které z těžkých

hříchů se vyzpovídaly a již od delší doby zlého se varují a nic velikého zlého nekonají a na nejvýše a to jen zřídka kdy všedního hřichu se dopouštějí, nepotřebují již dokonce sv. zpovědi se báti a dlouho se k ní připravovati, poněvadž jsouce čisty, lehounce své náhodilé chyby poznají, a jsouce svědomity, málo jich mají, tak že v nebezpečství nežijí, že by snad hodně něco zlého dělaly a toho zapomínaly. Ostatně i kdyby toho zapomněly, mohou býti spokojeny, jelikož z lehkých hříchů nejsme povinni se dle počtu (jak u těžkých jest) zpovídati. Tomu učí sám sv. Alfons, který jest v těch věcech církví naší uznanou auktoritou. Slova jeho jsou: »Dostačuje, když se zpovídají z těch, které je nejvíce tlačí a které jim zvláště na závalu jsou, že v dokonalosti málo prospívají,¹⁾ z ostatních' nechť se jen všeobecně zpovídají. Kdybys nic na svědomí nenašel, můžeš udati, cos dříve udělal a se již vyzpovídal a to slovy povšechnými na př.: Vyznávám, že jsem dříve hřešil proti lásce, poslušnosti atd. Přece však napomínám a to důtklivě všech čtenářů této knížky, aby v té věci byli velice opatrnými a sami sebe nesoudili bez potřeby a nesoudili tak,

¹⁾ Srovnej Sv. Alfonsa, Pravá nevěsta, hlava 18. v českém překladě od Dra. Řeháka.

aby konečného rozhodnutí neponechávali svému zpovědníku. Často se totiž stává, že my lidé křehcí na sobě chybně buď dokonce nevidíme nebo je svou samoláskou zmenšujeme: jindy opět když chceme upřímně se zkoumati, buď přeháníme nevědomky, nebo ani rozeznati nedovedeme, jak se věc skutečně má, a tu zase v nebezpečení jsme, že špatně pochodíme. Povězme tudíž raději *všechno* co víme, i když myslíme, že to není tak zlým a že k tomu nejsme vázáni. Co nemusíme z nutnosti, číňme z lásky, horlivosti a pokory, abychom jistě a platně spokojeni byli.

Druhá částka řádné zpovědi jest dokonalá lítost. Známkou dobré zpovědi nejsou mnohá slova, praví sv. Řehoř, nýbrž projev hluboké bolesti. Kdo upřímně chce šhříchů litovati a máš ošklivost před nimi a předsevzetí pomocí Boží všeho zlého se budoucně varovati a spáchaného želeti, nestrachuj se, máš-li pravou lítost čili nic. Mnohá duše myslí, že lítosti nemá když slz neroní a ve svém srdci bolestí necítí. To jest zcela bludno a na odpor katolickému učení. Jim náleží věděti, učí sv. Alfons, že pravá lítost nezáleží v citech a pocitech, nýbrž že jest dílem dobré vůle naší a milosti Boží. Ošklivost tedy a nenávisť hříchů jest vlastní a podstatnou částkou

pravé lítosti. Zpověď jest tedy vždy dobra, když upřímnou vůli máš více nehřešiti a spáchaných hříchů litovati a od nich s ošklibostí se odvracet. Tak sv. Alfons tamtéž na str. 133. v 2. svazku, vydání II. — Za třetí jest třeba pevného předsevzetí, to jest takového, abys pro nahodilé překážky nebo příležitosti nemáломyslně, se nekolísal a neklesal. Musíš pevnou vůli míti všech hříchů se varovati a na vždy i když ti za to obtíže a protivenství snášeti bude. Budiž předsevzetí to též účinným, to jest, poháněj tě, abys neudělal ani hříchu, z kterého jsi vyzpovídal se, abys i příležitostmi zvláště dobrovolných vystříhal se. Ve příležitostech nedobrovolných, v nichž si pomoci nemůžeš, uživej svědomitě všech prostředkův a rad, které ti zpovědník doporučil. O všech příležitostech platí naučení toto dle přísloví: Příležitost dělá zloděje. Zvláště však podotýkám, že příležitosti ke hříchům proti svaté čistotě, jako všetečné oči, těkavé neslušné myšlenky, oplzlé řeči, nestydaté obrazy, známosti, schůzky, dopisování s druhým pohlavím, jsou velice nebezpečny a skoro vždy velice hříšny. Zde platí vůbec zásada: Že vše nepočetné a dobrovolné, ať malé nebo velké, bez nejnutnější příčiny třebas jen připuštěné — bývá těžko hříšné. Budiž toho dosti na

místě tomto. Pros milého Boha, by tě chránil, v útrokách obnovil a „srdce čisté“ tobě stvořil, abys nejsvětější tváře Jeho po životě časném spatřiti omilostněn byl.

Neděle pátá

Rozjímání. Z` nesmírné lásky, kterou k nám Pán Ježíš měl, ustanovil dříve než umřel, nejsvětější velebnou Svátost. Jeho slova: »Vezměte a jezte, totoť jest tělo mé, které za vás vydáno bude; to činite na mou památku,« a »Kdo jí mé tělo a pije mou krev přebývá ve Mně a já v něm« jsou zajiště jak velebná tak dobrotivá. Slibuje-li Spasitel na jiném místě, »život a vzkříšení« všem, kteří by Ho náležitě přijímali v této velebné Svátosti, jest očividno, že činí všecko co dobrého a nám lidem žádoucího učiniti možno. Všecka slova ta — že totiž z Pána Boha ve Svátosti té máme, že život věčný si Jí zabezpečujeme — všecka jsou pravdiva, jelikož z B o ž í c h ú s t pošla, jež neklamou.

Všecky svaté svátosti obsahují a působí milost, a jsou proto vzácný: žádná však neobsahuje samého milosti P ů v o d c e a neudílí tolik milosti jako tato Svátost, jež z té příčiny zove se »nejsvětější«. Sv. Alfons vyjadřuje to slovy: Svátost oltářní jest nade

všecky svátosti, jelikož ostatní svátosti obsahují jen dary Boží, tato však velebná Svátost obsahuje samého Boha. Jedno sv. přijímání dostačuje podle téhož světce, aby nás učinilo svatými. Andělský učitel užil věru hlubokých i pravdivých slov pje o velebné Svátosti:

»Tantum ergo Sacramentum.«

»To tak veliké tajemství.

Ctihodný Tomáš Kempenský píše ve 4. kn. čl. 2. »Ó nejsladší a nejdobrotivější Ježíši! jak veliká úcta, díkůčinění i chvála neskonalá sluší Tobě za udělení nejsv. Těla Tvého, jehož velebné důstojnosti žádný člověk vysloviti nemůže!«

Nesmírnou uctivost a lásku ku přepodivné Svátosti té vidíme na sv. Tomáši. On to byl, jenž pracoval o zvelebení svátku Božího Těla; On to byl, jenž složil k němu překrásné Hodinky církevní a On to byl, jenž tak důmyslně o nejsv. Svátosti psal, že ho v tom dosud nikdo nepřekonal. Jeho chvalozpěvy dýší zrovna nebeskou vůní, že se zdá jako by se jim přiučil od andělských sborů. Každé slovíčko jest výmluvným hlasatelem jeho lásky k této Svátosti.

Co tedy učiníš, duše má, vědouc koho ve Svátosti oltární máš, co od Něho doufáš a majíc příklad, jak Ho ctíti a milovati?

Chceš býti ctitelkyní sv. Tomáše? Nuže následuj ho v lásce ku přepodivné Svátosti, jelikož Sváté ctíme, když jich následujeme, tedy slov svých skutky dokládáme. Jak se tedy připravíš k budoucímu sv. přijímání a nejdražší oběti mše svaté? Od čeho očistíš a čím okrášlíš nitro své? »Kdybys i tak čistým byl jak anděl, praví bl. Tomáš Kempenský (4. kn. 5. čl.) »a tak svatým jako Jan Křtitel, ani tenkrát nebyl bys hoden Svátost tu přijati.«

Tantum ergo Sacramentum !

Duchovní čtení. Dle učení sv. Tomáše, jisto jest, že časté hodné přijímání jest velice prospěšno a spasitelné; není však stejně prospěšno všem duším; spasitelné a na nejvýše prospěšno jest jen těm, kteří náležitě žijí a ke sv. přijímání dobře se připravují. Proto povzbuzuje sv. Augustin k dennímu přijímání a zároveň napomíná vážně k takovému životu, jenž by častého přijímání hoden byl. Duším, které se všedních hříchů dobrovolně dopouštějí, že na příklad vědouce nepravdu mluví, se vystrojují, odpor nebo smyslnou náklonnost k někomu v sobě udržují, ač dobře vědí, že jim to na cestě k dokonalosti překáží a nehledí se poklesků těch zbaviti, dovoluje sv. Alfons na nej-

výše jednou za týden ke sv. přijímání, aby síly nabývaly a snad do velikých hříchů neupadly zbaveny byvše úplně sv. přijímání. Týž světec přiznává se, že by nedovolil řeholnici (a to platí vůbec o každé duši, jež častěji přijímá) ani jednou za týden, třeba i neměla zjevného všedního hříchu, ale hověla chybě, která se s jejím stavem nersrovnává. Proti tomu zase radí, aby duše, která svědomitě koná povinnosti své, zlých náklonností nemiluje, dobrovolně všedních hříchů se nedopouští, se umrtvuje a v životě duchovním stále se cvičí, šla několikrát v téhodni ke sv. přijímání, ale vždy jen s dovolením zpovědníkovým a nikdy o své vůli a bez dovolení, ať má touhu jakoukoli. V té věci prohlásil se zrovna tak papež Innocenc XI. pravě, »že jest věcí zpovědníkovou ustanoviti, jak často jejich zpovědní dítky ke sv. přijímání přistoupiti smí.« Proti tomu často chybují ony svéhlavé a neumrtvené duše, které nějaký čas životu duchovnímu se oddavše a snad bez hříchu žijíce, opovažují se bez dovolení ano i proti dovolení zpovědníkovu jíti ke sv. přijímání! Jak bych skutek ten nazval věru ani nevím: neomlouvá-li ho hrubá nevědomost, poskvřňuje ho drzá odvážlivost, o níž není pochybnosti, že hříšna a kterou zovu krádeží, jelikož

bez dovolení a proti vůli knězově u c h v a c u j í v kostele nejsv. Svátost!

Příprava k častému přijímání d v o j í jest: vzdálená a blízká čili bezprostřední před sv. přijímáním. Ona záleží v pořádném životě duchovním vůbec a v odloučenosti ode tvorů. Sv. Augustin praví vykládaje žalm 131. »Kdybys nějakého velice vzácného hostě do domu očekával a kdybys věděl, že se mu ve příbytku tvém to neb ono nelíbí, zajisté bys to dříve než přijde odstranil.« Podobně náleží ti, vykládá sv. Alfons, vypuditi a odstraniti ze srdce svého všecko, o čem víš, že se Pánu Ježíši nelíbí, tomu Pánu Ježíši, kterého ve Svátosti přijímáš. Blízká nebo-li bezprostřední příprava ke sv. přijímání záleží dle téhož světce v tom, abys už v předver sv. přijímání vzbuzoval v sobě lásku a touhu po Pánu Ježíši. Jak druhý den procitneš, rozpamatuj se, že za nedlouho nebeského Zenicha svátostně přijmeš, a hned vzývej Ho, pros, aby laskavě k tobě přijíti ráčil. Vstana připravuj se rozjímáním. Když už už přijímati máš, obnov tři božské ctnosti. Vzbuzuje víru rozvažuj: Kdo jest, koho přijmu? Vzbuzuje naději rozpomeň se: Co mně slíbil? Vzbuzuje lásku obětuj se Pánu Kristu a rci: Chci milovati, ale Tebe jediného a proti Tobě nikoho!

Po sv. přijímání bav se s Pánem Ježíšem tak dlouho, jak můžeš. P. Avila vykládá, že čas po sv. přijímání jest z celého života našeho časem nejdrahocenějším. Svata Terezie praví: »Nenechávejme přece tak dobrých příležitostí po sv. přijímání bez užitku minouti, když u Boha tak mnoho můžeme získati.« Na jiném místě vykládá táž světica, že po sv. přijímání dlí Pán Ježíš v duši, jakoby seděl na trůně milosti, se kterého k duši mluví jak k onomu slepci: »Co chceš, abych ti učinil?« (Marek 10. 15.) »Žádej co chceš, a čeho ti třeba, přišel jsem vyslyšet proseb tvých.« Podle učení na slovo vzatých theologů (Cajetan, Suares, Gonet, Lugo), nabýváme nejvíce milosti hned po sv. přijímání, pokud totiž způsoby svátostné se v nás nerozplynuly. Svatý Alfons učí, že mnohé duše přijímají často a s malým užitkem proto, poněvadž po sv. přijímání málo vroucnosti mají k Pánu Ježíši. »Zacházím s lidmi tak, jak oni se mnou« pravil Kristus Pán svaté Markétě z Kortony. Nevolá-li tě tedy po sv. přijímání povinnost, služba, stav k jinému zaměstnání, snaž se aspoň $\frac{1}{4}$ h. s Pánem Ježíšem ve svém srdci rozmlouvati. Pravím: »aspoň« poněvadž máš-li čas, dlužno prodletí s Kristem Pánem déle, třebas i hodinu. Při tom Pánu Kristu se klaň, ho pozdravuj, jemu děkuj, vzbuzuj

lásku, obnov předsevzetí, lituj hříchů, obětuj se Jemu, pověz Mu své stesky, žádej potřebné milosti, zvláště sv. Boží lásky a v dobrém vytrvalosti. Jsi-li myslí vypráhlé a roztržité, pomoz si k tomu čtením z nějaké poučné nebo modlitební knížky. Někteří povídají, že prý po sv. přijímání nemá se čísti ani z knihy modliti a že dlužno jen dle svého s Pánem Bohem rozmlouvati. Proti tomu tvrdím: Modli se odkud chceš a jak chceš, jen když skutečně sv. toho času dobře užiješ a s Pánem Ježíšem co nejvíce se spojuješ.

Neděle šestá.

Rozjímání. V nejsvětější svátosti nemáme jen znamení lásky Boží, nýbrž lásku tu samou. Sv. Tomáš vyznává to slovy, že Svátost oltářní jest »Svátostí lásky,« a sv. Bernard praví o též Svátosti, že jest »láskou veškeré lásky.« Tomu je-li tak, následuje, že jsme povinni lásku tu zpláceti láskou svou. Pán Ježíš jest ve Svátosti té pro nás dnem i nocí, slušno tedy děkovati, ctíti i navštěvovati Ho v Ní. Sv. Alfons tvrdí, že duše, které Krista milují a nejsvět. Svátost navštěvují, převelikého požehnání účastny bývají. S králem není vždy dovoleno a možno obcovati samým, avšak s Pánem Ježíšem v nej-

světější Svátosti jest to možno i dovoleno každému i vždycky. Aby nás povzbudil, přistoupiti k Němu bez bázně a strachu, ráčil v nevyzpytatelné moudrosti Své zaháliti Božství nesmírné způsobami nepatrnými a ukryl Velebnost Svou před námi, abychom se nebáli. Cítíš zajisté, duše má, že za tu lásku zasluhuje Kristus zase lásku. Než, o Bože, jaké opovržení od nevěřících a jaké urážky od hřešících snáší Kristus Pán v této Svátosti, a to zrovna za to, že chce s námi přebývati a nám milosti prokazovati. Tam Mu otvírají svatostánek, onde vyhazují Ho z posvátného kalichu, jinde zneuctívají Ho nehodným přijímáním a neslušným se před Ním chováním!

Rozvažující o lásce a dobrotivosti této, chvátávaly a chvátávají zbožné duše ke svatostánku poklonit se Bohu a napravit urážky i netečnost jiných, kteří tak špatně odsluhují se Mu za lásku Jeho a nedbají přítomnosti Jeho. O sv. Tomáši dočítáme se, že celé noci trávil v modlitbách před svatostánkem, že ke svatostánku donášel prosby i spisy své, a že v nejtěžších záležitostech hledával rady i posily u Pána Ježíše v nejsvět. Svátosti. O lásce Jeho k této přepodivné Svátosti nejlépe svědčí slova, která pronesl na sklonku života, když mu přinášeli naposledy svaté přijímání. Ač smrti blížek a nad míru

sláb, klekl na obě kolena a klaně se svátostnému Kristu slzy proléval a volal: »Přijímám Tě, Ty cíli života mého: pro Tebe jsem pracoval, pro Tebe jsem bděl, kázal i učil. Nikdy neřekl jsem ničeho proti Tobě vědomě, a kdyby se bylo stalo, všechno odvolávám a svaté církvi opravití nechávám, jíž jsa poslušen, z tohoto života se odebíráám.«

Slyšíš to, duše má, a nedivíš se převeliké úctě, lásce i pokoře světcově? Zdaž jsi zapomněla slov Krista Pána řkoucího k sv. Tomáši: »Dobře psal jsi o Mně.« Uč se tedy následovati velikého světce v úctě k nejsv. Svátosti a chodívej ke svatostánku hodně i ráda poklonit se, uctívat a prosit dobrého Ježíše!

Duchovní čtení. Sv. Alfons učí, že nemůže býti zde na zemi větší blaženosti, než mluvití s Bohem a těšiti se z Jeho lásky. Toho štěstí dostalo se nám všem katolíkům, jelikož vždycky ve dne i v noci, dlouho i na krátko, v zármutku i strasti s Pánem Ježíšem ve svatostánku a to beze svědkův a dle libosti rozmlouvati můžeme. Že Pán Ježíš chce, abychom Ho navštěvovali, vysvítá z toho, co pravil sv. Markétě Alacoquové ukazuje jí rozplameněné srdce Své: »Viz toto srdce, které lidi tak velice milovalo! Aby jim lásku svou na jevo dalo, ničeho nešetřilo, ano i samo sebe zmařilo! A hle, za

to dostává se mi v této Svátosti lásky od veliké většiny lidí jen nevděku a povržením. Kdyby nejsvět. Svátost jen jednou za rok a na chvíli v našich kostelích byla, zajisté chvátali by všichni klanět se Jí: je-li však Kristus Pán z pouhé dobroty s námi v našich kostelích pořád, zajisté ne následuje, abychom si Ho nevšíмали a v nejsvětější Svátosti neuctívali.

Sv. Alfons napomíná každého, kdo málo horlivým byl v návštěvě této Svátosti, aby se obrátil a upřímně polepšil. Povzbudivým příkladem buď ti hraběnka de Feria, která ve 24. roce ovdověvši a do kláštera Klarisek v Montille vstoupivši, vyprosila si komůrku, ze které bylo viděti na oltář nejsv. Svátosti, a trávívala dnem i nocí na místě tom, před svátostným Kristem. Na otázku: Co tolik hodin před nejsv. Svátostí dělá, odpověděla: »Děkuji, miluji, a prosím.« Z toho poznej, co i tobě činiti dlužno i možno. Blahosl. Jindřich Suso tvrdí, že Pán Ježíš vyslyší prosby toho, jenž Ho navštěvuje mnohem rychleji, a že mu mnohem více milosti poskytuje. Ctih. P. Alvarez viděl Pána Ježíše v nejsv. Svátosti s rukama milostmi naplněnými, kterých rozdati nemohl, protože nikdo o ně prosit nepřišel. Pravíš, že nemůžeš dlouho před Pánem Ježíšem prodlévati? Prodlévej tedy krátce a

pokud můžeš ! Pravíš, že nevíš, co tam máš činiti a mluvití? Ach, Bože, žebrák u boháče, nemocný u lékaře, a neví co má mluvití?! Pros za sílu, abys pokušením odolal, abys dávné chyby odložil, abys zlé náklonnosti a vášně přemáhal, abys protivenství a povržení trpělivě snášival, abys v milosti Boží prospíval, abys ve ctnostech se cvičil a v dobrém křesťanském životě až do smrti vytrval.

Ó můj Ježíši a mé všecko, dej mi lásku k Tobě zde na zemi a odměň jedenkrát v nebi !

Ó Maria, matko má, pros Pána Ježíše za mne, a vypros mi velikou lásku k Němu v nejsvětější Svátosti ! Amen.

N a p o m e n u t í ctihodného Tomáše Kempenského. »Chceme-li, aby modlitby naše byly vyslyšány, hledme, ať srovnávají se naše skutky s tím, zač se modlíme; před modlitbou i po modlitbě vynasnažujme se, jak jen můžeme, abychom byli hodni milosti, za kterou prosíme: poněvadž by bylo pokoušeti Boha, kdybychom žádali nějaké ctnosti a nepříčinili se cvičiti se v ní.« Viz uvedeného spisu článek 44, 4. Toto učení na vlas se srovnává s míněním sv. Řehoře, a poněvadž jest nad míru a víru důležitě, bude zajisté záhodno vyslyšeti také tohoto sv. učitele.

Jest známo, že Pán Ježíš řekl: »Buďte bedra vaše přepásána a svíce hořící v rukou vašich, a buďte podobni lidem očekávajícím Pána svého, až by se vrátil ze svatby.« Luk. 12, 35. a 36. Toto učení překrásně vykládá s v. Řehoř, papež; proto domníváme se, že nebude od místa podati zde myšlenky jeho.

Homilie sv. papeže Řehoře.

»Svatého evangelia, bratří nejmilejší«, tak mluví jeho 13. homilie, »jasno jest Vám uvedené čtení (ze sv. Luk. 12, 35—36.), avšak, aby se nezdála někomu nízkost (jednoduchost) jeho vysoka, vysvětlíme je krátce, a to tak, aby výklad náš neznalce v poznání uvedl a znalých nenudil. Jménem »bedra« označuje se chlipnost, když Pán praví: Buďte bedra vaše opásána. Bedra zajisté přepasujeme, když těla žádostivost zdržlivostí uzdíme. Poněvadž však málo jest zla nedělati a dobra si nehleděti, hned se přidává: »A rozžaté svíce buďte v rukou vašich.« Rozžaté totiž svíce v rukou máme, když dobrými skutky bližním svým jasný důkaz podáváme. O dobrých skutcích těch praví Pán: Svět světlo vaše před lidmi, aby viděli skutky vaše dobré a blahoslavili Otce vašeho, jenž v nebesích jest.

Dvoje se nám však přikazuje; bedra přepasovati i svíce držeti, abychom i čistotu zdrženlivosti v těle měli a světlo pravdy v díle. Spasiteli totiž našemu jedno bez druhého nikterak líbiti se nemůže, neopouští-li ten, jenž dobro koná, chlipnosti poskvrn anebo necvičí-li se v dobru ten, jenž čistotou vyniká. Není tedy nic velikého čistota bez dobrých skutkův, aniž co zvláštního na dobrých skutcích bez čistoty.«

To rozvaž, čtenáři můj, a máš-li dobrou vůli, změníš se!

III.

Modlitby sv. Tomáše.

K nejsv. Panně.

Ó přebлаžená a nejsladší Panno Maria, matko Boží, dcero nejvyššího krále, panovnice andělův a matko všech věřících! Ó vši dobroty plná, doporučuji dobrotě Tvé dnes a po všechny dny života svého tělo i duši, všechny mé skutky, myšlenky, chtění a žá-

dosti, řeči a práce, celý život, smrt, aby vše to dobrým bylo na přímluvu Tvou, a po vůli nejmilejšího Syna Tvého, Pána našeho Ježíše Krista. Ó pomáhej a těš mě, panovnice a pomocnice má, proti všem úkladům zlého ducha a nepřátel mých. Vypros mi u milého Syna Svého milost, abych jí přemáhal všechna pokušení tělesná i světská, a vždy vytrval v dobrém předsevzetí již nikdy více nezhřešiti, a službě Tvé a Tvého nejmilejšího Syna do smrti věren zůstatí. Prosím Tě též vroucně, nejsvětější panovnice má, vypros mi pravou poslušnost a pokoru srdce, abych poznal jak bídným a nuzným hříšníkem jsem, a jak neschopným konati dobré, jak podrobeným neustálým pokušením, jimž bych neodolal bez milosti Stvořitele svého a bez svaté přímluvy Tvé. Vypros mi také, ó přesladká panovnice má, stálou čistotu duše i těla, abych čistým srdcem i tělem sloužil milovanému Synu Tvému a Tobě (v řádě mém). Vypros mi od Něho dobrovolnou chudobu a trpělivost, abych náležitě snášel svízele a obtíže stavu svého, s prospěchem pracoval o spáse své i bližního. Vypros mi, o přesladká panovnice, pravou lásku, abych Tvého syna, našeho Pána Ježíše z celého srdce miloval a po Něm Tebe nade všechno a bližního svého v Bohu a pro Boha; abych se proto radoval z dobra,

jež koná a rmoutil z neštěstí, jež ho potká, abych nikým nepovrhoval, nikoho neodsuzoval a před nikým si přednosti nedával. Dej mi, ó královno nebeská, aby sladkého Synáčka Tvého miloval i se bál, a mu za mnohá dobrodiní děkoval, které mi ne pro zásluhy mé ale z dobroty své prokázal, abych z hříchů svých náležitě a lítostně se zpovídal, pravé za ně pokání dělal, a Jeho milosti a milosrdenství hodným se stával. Prosím Tě také, Ty jediná Matko má, bráno nebeská, hříšníkův útočiště, nedej, abych, nehodný služebník Tvůj, na sklonku života od víry katolické odpadl: dle veliké dobroty a milosti své piispěj mi a braň mne v okamžiku tom ode všech nepřátel, dej mi naději v zásluhy přeslavného umučení Syna svého a ve své vlastní orodování, a vypros mi od Něho odpuštění všech hříchův a doprovod mě, umru-li v lásce Jeho a Tvé, na cestě záchrany a spásy. Amen.

Za odpuštění hříchů.

K Tobě, Bože, prameni milosrdenství, přistupuji ubohý hříšník: račiž mne očistiti nečistého. Ó Slunce spravedlnosti, osvět mne slepého. Ó věčný lékaři, uzdrav mne chorého. Ó králi králův ošaf mne nahého. Ó prostředkovateli mezi Bohem a člověkem,

smiř mne vinníka. Ó pastýři dobrý, vyveď mne z bludů mých. Prokaž, o Bože, milosrdenství bídnému, odpusť vinnému, obživ mrtvého, ospravedlň nespravedlivého, obměkčiž zatvrzelého. Ó milostivý, zastav utíkajícího, připej k Sobě vzdorujícího, zvédni klesajícího, podporuj stojícího a veď chodícího. Nezapomínej toho, jenž zapomněl Tebe; neopouštěj toho, jenž opustil Tebe a nezavrhuj hříšníka. Hříchy svými urazil jsem Tebe, svého Boha, uškodil jsem bližnímu, neušetřil sebe sama. Hřešil jsem proti Tobě, o Bože můj; ze slabosti proti všemohoucímu Otci, z nevědomosti proti vševědoucímu Synu a ze zlomyslnosti proti Duchu Svatému; vším tím urazil jsem Tebe, o převznešená Trojice svatá. Běda mně bídnému! Jak mnoho a jak těžkých hříchů jsem se dopustil! Co jsem spáchal? Opustil jsem Tě, o Pane. Láska k nedovolenému sváděla mne, a strach, že budu přemožen děsil mne; proto chtěl jsem raději opustiti Tebe, než strádati co jsem miloval, raději uraziti Tebe než na sebe vzíti čeho jsem se bál. Ó Bože, co spáchal jsem zlého slovem i skutkem, veřejně i skrytě a jak drze! Proto Tě prosím, jak nejvíc umím, abys neráčil dívati se na zlobu mou, nýbrž na nezměrnou dobrotu Svou. Odpusť mi milostivě všecko, co učinil jsem zlého, a dej mi

litovati spáchaného a na pozoru se míti v budoucím. Amen.

Modlitba před sv. přijímáním.

Všemohoucí, věčný Bože! hle blížím se nejsvětější Svátosti jednorozeného Syna Tvého, Pána našeho Ježíše Krista: přistupuji k němu jakožto nemocný k lékaři oživujícímu, jako nečistý k zřídlu milosti, jako slepec ku světlu jasnosti věčné, jako chudý a nuzný k Pánu nebes a země. Rač tedy, ó Ježíši, dle svrchované a přehojné štědrosti své milostivě uzdraviti nemoc, smýti nečistotu, osvítiti slepotu, přioditi nahotu mou, abych Tě, chléb andělský, Krále králův a Pána pánův s takovou přijal uctivostí a pokorou, s takovou skroušeností a zbožností, s takovou čistotou a důvěrou, s takovou láskou a toužebností, jakož by prospělo ke spasení duše mé. Dejž, ó Ježíši nejsladší, ať přijmu s nejsv. Svátostí Tvou i podstatu i moc Svátosti té; dejž mi, ó Bože milostivý, ať tak přijmu tělo jednorozeného Syna Tvého, Pána našeho Ježíše Krista, jež byl z nejsv. Panny na se vzal, abych zasloužil k tajemnému tělu jeho přivtělení a k duchovním údům jeho připočtení býti; dejž, laskavý Otče, ať milovaného Syna Tvého, jež nyní na tétoездеjší pouti života ve způsobách svá-

tostních přijati zamýšlím, na věčnosti bez roušky tváří ve tvář patřím, jenž s Tebou a Duchem svatým živ jest a kraluje na věky věkův. Amen.

(Maje již přijímati rci v duchu :)

Duše Kristova nejsvětější, posvět mne; — tělo Kristovo přesvaté, spas mne; — krvi Kristova předrahá, obmyj mne; — umučení Kristovo, posilni mne; — ó dobrý Ježíši, vyslyš mne; v Tvých svatých ranách ukryj mne; — nedopusť, abych odloučen byl od Tebe; — od nepřítelů zlého ochraň mne; — v hodinu smrti zavolej mne a kaž přijíti k Tobě, abych Tě se svatými vyvolenci Tvými chválil a velebil na věky věkův! Amen.

Modlitba po sv. přijímání.

Díky tedy Tobě, Hospodine svatý Otče všemohoucí, věčný Bože, že jsi mne hříšnou, nehodnou služebnici svou, pro žádnou zásluhu moje, ale z pouhého milosrdenství svého nasytiti ráčil předrahým tělem a krví Pána našeho Ježíše Krista. Nebudiž mi, prosím, toto svaté přijímání vinou ku trestu, ale spasitelnou zásluhou k (získání) milosti; budiž mi zbraní víry, štítem dobré vůle; budiž mi posilou k vyproštění se všech ne-

pravostí, ku potlačení vší žádostivosti a vášně, k posilnění a rozmnožení lásky a trpělivosti, pokory a poslušnosti, vůbec všech ctností; budiž mi pevnou ochranou proti úkladům všech mých nepřátel, viditelných i neviditelných; budiž ku dokonalému utlumení všeho nezřízeného hnutí těla i duše. V Tobě jediném a pravém Bohu mém, buď jediný odpočinek můj a blažená naděje, že někdy šťastného skonání dojdou. Račiž mne, prosím, ó Bože, k těm nevýslovným hodům přivést, kdež jsi Ty s jednorozeným Synem svým a Duchem svatým světlo pravé, sytost úplná, útěcha věčná, radost neskonalá, blaženost dokonalá, skrze Krista Pána našeho. Amen.

Modlitba za rozšafný život.

Dej mi, milosrdný Bože, co se Ti líbí, usilovně žádati, moudře zkoumati, pravdivě poznati a důkladně prováděti — ke cti a slávě Tvého jména. Sám spravuj stav můj, a dej mi poznati, co si přeješ, abych činil, a dej mi milost, abych to jak náleží prováděl a své duši prospěl. Uděl mi Bože, pane můj, abych ve štěstí i v neštěstí myslí neztrácel; v onom abych se nepyšněl a v tomto nemálomyslněl. Kéž nic mne netěší, leč co k Tobě vede, kéž nic mne nermoutí,

leč co od Tebe odlučuje. Ať nehledím zalíbiti se nikomu jak Tobě, ať nebojím se nelíbiti nikomu jak Tobě. Všechno časné budiž mi lhostejno, všechno buď mi však dráho co Tvého jest, a to buď mi milo pro Tebe, a Ty Bože nade všecko. Protivna budiž mi radost každá, jež není v Tobě, a ničeho ať si nehledím, co jest mimo Tebe. Slastí budiž mi práce, kterou konám pro Tebe, ó Pane, strastí však poklid, jenž jest bez Tebe. Dej mi Pane, abych často pozdvihoval srdce svého k Tobě, abych hříchů svých bolestně se rozpomínal a pevně předsevzetí dělal, nikdy více nehřešiti. Udělej mne, ó Pane Bože můj, poslušným bez odmluvy, chudým bez kleslosti, čistým bez hřísnosti, trpělivým bez reptání, pokorným bez zdánlivé pobožnosti, veselým bez rozpustilosti, smutným bez málomyslnosti, vážným bez přemrštěnosti, čilým bez lehkomyšlnosti, bohabojným bez zoufání, pravdivým bez obojetnosti, dobročinným bez odvážlivosti. Dej, abych bližního opravoval a se při tom nepovyšoval, abych mu dobrý příklad dával slovem i příkladem a při tom abych se nepřetvařoval. Uděl mi, ó Pane, srdce bdělé, kterého by žádná myšlenka od Tebe neodvrátila; uděl mi srdce šlechtné, aby ničím nízkým nebylo sníženo; uděl mi srdce přímé, kterého by nepravý úmysl

sem ani tam neklonil; uděl mi srdce statečné, které by nijakou nehodou oblomeno nebylo; uděl mi srdce svobodné, kterého by žádná náklonnost mocí k sobě nepřitáhla. Dej mi, o Bože a Pane můj, rozum, který Tě pochopuje; snahu, která za Tebou se nese; moudrost, která nalezá Tebe; život, jenž se líbí Tobě; vytrvalost, která důvěruje Tobě a důvěru, kteráž obdrží Tebe. Dej mi ujíti trestům Tvým a to na ten způsob, že si sám zde citelné pokání uložím, abych na dobrodiních Tvých účast měl na pozemské této pouti a to z Tvé milosti a dej abych užíval Tvé radosti v nebi a to ze Tvé slávy, jenž jsi živ a kraluješ Bůh po všechny věky věkův! Amen.

O B S A H.

Strana

I. Voj andělský — Úvod	5
V jak veliké úctě měli onen opasek, kterým andělé sv. Tomáše kole beder přepásali?	18
Dle opasku sv. Tomáše zhotovují se opasky jiné, které v boji za sv. nevinnost účinně působí	21
Ke cti sv. Tomáše, ochránce sv. nevinnosti, zakládá se zvláštní Bratrstvo se jménem „Voj andělský“	28
O zavedení Voje andělského	31
Jak se rozšiřoval Voj andělský v Belgii a mimo ni?	33
Odpustky plnomocné	35
Odpustky neplnomocné	36
Co činiti, chce-li se někdo státi členem Voje andělského?	39

II. Šestinedělní pobožnost ke sv. Tomáši Aquinskému	41
Rozjímání a duchovní čtení, kterých užítí možná při Šestinedělní pobožnosti ke sv. Tomáši	44
Neděle první	45
Neděle druhá	52
Neděle třetí	59
Neděle čtvrtá	65
Neděle pátá	73
Neděle šestá	79
Homilie sv. papeže Řehoře	84

III. Modlitby sv. Tomáše :

Modlitba k nejsv. Panně	85
Modlitba za odpuštění hříchů	87
Modlitba před sv. přijmáním	89
Modlitba po sv. přijmání	90
Modlitba za rozšafný život	91

